

ARGETOIANU nyilatkozik a milliárdos hiányokról, az áldozati adóról és a magántisztviselők nyugdíjintézetéről

Argetoianu pénzügyminiszter vasárnap délelőtt fogadta a külföldi sajtó képviselőit, akik előtt vázolta az ország gazdasági és pénzügyi helyzetét. A miniszter kifejtette, hogy akkor, amikor átvette a pénzügyi tárca vezetését, az államháztartás deficitje már meghaladta a hét millárd lejnyi összeget. Hiány mutatkozott azonban az államnak a külföldi adósságokkal szemben fennálló kötelezettségeinél is. Ez a passzivitás oly magasfoku volt, hogy a kamatok kiegyenlítése sem történhetett meg. Ilyen körülmények között nem maradt más hátra, mint energikus operációt végrehajtani az állam költségvetésén. A költségvetést tehát 24 milliárdra redukálták. Ez az összeg azonban nem fedezi az államháztartás szükségleteit és ezért a szeszmonopóliumból származó egy milliárdot is hozzávették a költségvetéshez. Ezzel elérik azt, hogy Románia rendszeresen elegendet tehet külföldi kötelezettségeinek és így újra helyreállítja a bizalmat maga iránt.

Ezután a pénzügyminiszter a rendkívüli költségvetés ismertetése mellett rátért az egyes tárcáknál eszközölt redukciónak taglására. A köztisztviselőknek eddig levont 12 százalékos áldozati adó továbbra is megmarad, azonban a jövő év január elsejétől kezdve ezen 12 százalékon kívül újabb 15 százalékkal csökkentik a fizetéseket úgy, hogy a köztisztviselők fizetésének redukcója most már 27 százalékos lesz. A miniszter kijelentette, hogy akkor, ha az állami tisztviselők el tudják viselni ezt a redukción, egy a magántisztviselőknek is el kell bírniuk rendkívüli adójukat. Ez átlagosan 10 százalék lesz. Azonban, hogy a magántisztviselőknek rekompenzációt nyújtson, az állam részéről történő ellenszolgáltatásként fel fogják állítani a magántisztviselők nyugdíjintézetét.

A magántisztviselők nyugdíjintézetének terve mindenesetre érdekes és figyelemreméltó, mert a magántisztviselői kar egy olyan intézményt nyerne vele, amelynek áldásaira a mai nehéz megélhetési harcok közepette minden magántisztviselő alaposan rászolgált. Am az új intézmény gyakorlati jelentőségét annak alaptervezete fogja szemléltetőbben feltárni és ekkor tudhatja meg az ország magántisztviselői társadalmát is, hogy tényleg értékes kárpótlással kecsegteti-e Argetoianu, vagy pedig szemkápráztatásra megy az egész, amellyel a váratlan operáció éles fájdalmait kívánják naroktizálni...? Az újságírók nyugdíjintézetének példája — amely a nemzeti-parasztpárti kormány ajándéka — cseppet sem kecsegtető, amint hogy nem csábítja a jelen pillanatban a magántisztviselőket sem az a rózsásnak festett jövő, amelyben arra fogják kötelezni őket, hogy a tizszázalékos külön áldozati adó mellett még újabb százásokat fizessenek be a bucaresti-i új intézmény pénztárába, holott minden egyes fillérnek annyira meg volna már most is a helye...

Itt írjuk meg, hogy Argetoianu pénzügyminiszter intenzív tárgyalásokat folytat a tervezett egymilliárdos belső kölcsön felvételére vonatkozólag. A pénzügyminiszter olyértelmű ajánlatot tett egy ipari csoportnak, amelynek termelése után az állam évente több mint egy milliárd lej jövedelmet húz, hogy zsirájon az állam számára egy milliárd lejt, amelyet a Banca Nationalától vennének fel. A szóban levő árucikkeknél a kormány módosítaná, természetesen feléle, annak fogyasztási adóját. Az a különbözet, amely a jelenlegi adó és az újonnan bevezetendő külön adó között lenne, a Banca Nationala pénztárába folyrna és ebből amortizálnák a felvett egymilliárd lejes kölcsönt.

Iorga a támadások pergőtüzében

Izgalmas ülés a parlamentben — Tatarescu nem segíti elő a „katasztróiapolitikát” — A liberálisok támadják a kormányt — Iorga: „Nem szereztem a hatalmat, hanem kaptam” — Erdekes leleplezések a vita hevében

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén első felszólaló Ghiasa (liberális) szólalt fel elsőnek. A képviselő kéri a belügyminisztert, hogy utasítsa a rendőrhatalóságokat, hogy a tüntetőkkel szemben kiméletebben járjanak el.

Isac parasztpárti abban az ügyben kéri a kormány intézkedését, hogy a parasztek természetben is leróhassák adótartozásaikat. Mi-rescu szociáldemokrata képviselő a gyülekezési szabadság megnyirbálása ellen foglal állást, majd a Kamara igazolja Zelea Codreanu mandátumát, ezután pedig áttérnek a felirati vitára. Tatarescu a liberális-párt álláspontját szegezi le. Kijelenti, hogy a pártja Iorga és kormányának politikáit nem helyesli. A kormány a politikai pártok ellen indított harcot.

Amikor Iorga tisztel és amikor gyűlöli

Iorga (közbeszól): Az ország érdekében dolgozó pártokat becsülöm és tisztelem, de amelyek az ország kárára dolgoznak, azokat a pártokat gyűlölöm!

Tatarescu: Megállapítja, hogy a miniszterelnök és pénzügyminisztere között nincs meg a kellő összhang. A liberális-párt támogatni igyekezett a kormányt, de a katasztróiapolitikát nem segítheti elő. Pártja kénytelen a kormány ellen megindítani a legerélyesebb harcot.

Iorga: Az a baj, hogy csak addig voltam jó, amíg hasznot láttak a velem való barátságából. Én azonban másképpen képzelem a társas viszonyt.

Tatarescu: Talán elkészíthetnénk a mérleget... Ezután folytatja beszédét, amelyben rámutat arra, hogy míg Iorga szavakkal a pártok ellen harcol, addig maga lázasan építi a saját pártját. Az országban nyüzsögnek a Iorga-párt ágensei.

Popa (kormánypárti): Nem tagadhatják, hogy az országban igen sok liberális prefektus és interimár-bizottsági tag van...

Iorga: Ha rossz ember lennék, ezeket az urakat összepakkolnám és visszakildeném a pártklubokba. Nem tudom azonban, hogy ebben az esetben hányan maradnának meg a pártban és hányan inkább a megszerzett pozícióban...

Presan a királynál Fantasztikus hírek a kormánybukásról, amelyet

Iorga lapja erőlesen cáfol — Az uralkodó és Mihály nagyvajda megérkeztek Bucurestibe — Miklós herceg kéthónapos szabadságra távozik

Bucurestiből jelentik: Ófelsége a király, Mihály nagyvajdával egyetemben ma délután a fővárosba érkezett. A pályaudvaron az uralkodót és fiát Iorga, Presan és más előkelőségek fogadták. Délután Presan ismét audiencián jelent meg a király előtt. A tábornok audienciáival kapcsolatosan egy a fővárosban, mint a vidéken fantasztikus hírek terjedtek el, amelyekre a Neamul Romanesc a következőket válaszolja:

Egyik bucaresti-i lap mai számában azt a hírt közölte, hogy Iorga kabinetje megbukott és hogy Presan kapott utasítást arra, hogy a kibontakozás lehetőségei iránt tapogatózék. A lap — írja a N.

Tatarescu: A liberális-párt az, amely az államérdeket képviseli. A kormány exponálja a koronát, még pedig olyan módon, hogy állandóan fedezetlenül hagyja! A kormánynak nincs joga arra, hogy minden pártot, amely őt támadja, szélsőségesnek bélyegezzon. Románia parasztállam és a parasztság mindenkor monarchisztikus érzelmű volt! A liberális-párt is monarchista érzelmű, azonban a korona nem jelenti a kormányt!

Iorga: Tudomásul veszem a harcot, elfogadom a hadüzenetet, amely azonban meglep, mert hiszen még áprilisban jó ember voltam. Egyébként szeretném hallani Duca véleményét is

Közbeiktatások: Duca beteg...

Iorga: Én nem szereztem a hatalmat, hanem kaptam. Ekkor felkerestem a politikai pártokat s ekkor Duca maga ajánlkozott támogatásomra. Ekkor úgy látszott, hogy Önök, liberálisok lesznek a kormányom utódai. Nem tehetek róla, hogy a liberálisok nem akarnak az én kormányzásom után kormányra jutni.

Xeni (liberális): Ferdinánd király uralkodása idején Iorga a Daciában, egy kormányválság idején tartott gyűlésen kijelentette, hogy figyelmezteti a koronát, hogy esetleg vér fog folyni és ez a vér a trón lépcsőjére freccsenhet.

A miniszterelnök védekezik a támadások ellen

Iorga: Ez közönséges mese. Ezt én nem mondtam. Ekkoriban arról volt szó, hogy diktatórikus kormány alakulna Averescu elnökletével és ekkor történt meg, hogy kihallgatást kértem az uralkodótól, akit figyelmeztettem, hogy Bucuresti uccáin vér folyhat és ez a vér beszennyezheti a királyi palota falait is. Ha más értelemben mondtam volna valami ilyesmit, akkor „canaille” lennék s megérdemeltem volna, hogy a király ajtót mutasson nekem. Én, első Károly király iránt fűi szeretetet érzek s Ferdinánd király iránt, megfelelő távolságról, testvéri szeretettel viseltetem: Hangsúlyozta, hogy kormánya a korona szolgálatában áll és megvédi a korona jogait. Többek hozzászólása után az ülés véget ért.

R. — durva tréfát engedett meg magának olvasói kárára. A Iorga-kormány a helyén áll és ő is marad.

A Lupta egyébként szintén arról ad számot, hogy Presan audienciáját tévesen hozták politikával összefüggésbe. Presan nem politikai ügyekről tárgyalt az uralkodóval. A marsall egyébként délután Miklós hercegnél is kihallgatáson volt. Ezzel kapcsolatosan az Adeverul és a Lupta azt írják, hogy Miklós herceg kéthónapos szabadságra távozik. A fővárosi lapok arról is számot adnak, hogy a herceg elnökle alatt a hadsereg felügyelőbizottsága ülést tartott.

Újabb revolveres bankrablás Budapesten

Két suhanc behatolt egy Petöfi-uccai bankba — Elrabolt kétezer pengőt — Hajszá a menekülő autósbanditák után — Az egyik tettest elütötte az autó és így sikerült elfogni

Budapestről jelentik: A Magyarországon érvényben levő statáriális intézkedések ellenére, ma újabb revolveres bankrablás történt Budapesten. A vakmerő módon elkövetett bankrablásról az *Aradi Közlöny* budapesti munkatársa a következőket jelenti telefonon:

Ma délben körülbelül tizenkét óra tájban két fiatalember állított be a Petöfi-ucca 9. számú házban lévő *Gorzó és Társa* magánbankházba. A fiatalember belépése a bankhelyisébe egyáltalán nem keltett felhívást, mivel különösen ebben az időpontban igen sokan fordulnak meg a bankban. A tisztviselők és a bent tartózkodó üzletfelek csak akkor vették észre, hogy rablókkal állanak szemben, amikor a fiatalemberek egyike hirtelen revolvert rántott.

— *Fel a kezekkel!* — hangzott egy éles kiáltás, majd a revolvert tartó rabló a kijárat elé állt. A bankban ekkor többen tartózkodtak. A megszenvedt tisztviselők és kliensek a váratlan eseménytől annyira megijedtek, hogy mindenki ellenvetés nélkül emelte fel kezeit. Eközben a másik fiatalember a nyitva álló pénztárszekrényhez rohant, onnan kétezer pengőt felmarta, zsebeibe gyömöszölte, majd a pénztár előtti korlátot keresztülugorva, visszasiétt társához, aki ezalatt az idő alatt revolverével sakkban tartotta a bankban levőket. Amikor az a rabló akinél a pénz volt, közvetlenül az ajtóhoz ért, egy hirtelen mozdulattal felrántotta a kijárat ajtaját, kiszaladt az uccára és egy autóra ugrott, amely a bankház előtt várakozott. Mintegy három-négy pillanattal később a másik bankrabló is kifutott a bankból és az autóra ugrott, amelynek motorja már be volt kapcsolva és amikor a második bandita a gépkocsiba lépett, az már meg is indult és nagy sebességgel száguldott a Szervita-tér irányában.

Ki volt a bankrabló?

Az egész bankrablás nem tartott tovább 10—12 másodpercnél és amikor mindkét rabló kirohant az uccára, a bank vezetője, aki nem vesztette el lélekienélétét utánuk rohant beugrott egy éppon arra haladó taxiba és üldözőbe vette a banditákat. Az autótáxi a Szervita-téren utolérte a rablók kocsiját, amelyből ekkor mind a két fiatalember kiugrott és futva elkezdték elmenekülni. Közben nagy tömeg gyűlt egybe, akik közül többen üldözőbe vették a menekülő rablókat. A hirtelen támadt zürzavarban csak az egyiknek sikerült elmenekülnie, míg a másikat elütötte egy autó és a bank vezetője, valamint *Varga Lajos* taxisofőr tették ártalmatlanná. Csakhamar előkerült a szórólátot teljesítő rendőrszem is, aki megbilincselte az elfogott rablót, majd pedig értesítette a főkapitányságot. Pár perc múlva már több detektív jelent meg a Szervita-téren, akik megállapították a rablók személyét.

Az utlevél adóbizonylatánál eleendő egy adóhivatali láttamozás is

A régi rendszer marad érvényben a bizonylat kiállításánál.

Általános feltűnést keltett Aradon az a rendelkezés, amelynek értelmében az utlevél kérelemhez szükséges adóbizonylatokat az összes kerületi adóhivatalok láttamozni kötelesek. A rendelkezés nemcsak fölösleges idővesztést, hanem még külön költséget is jelentett az az utlevél kérelmezők számára, mert a bélyegilletéket minden adóhivatalnál külön kellett róni, ami 50 lejjel drágította meg a költségeket. A rendelkezéssel kapcsolatban ma kérdést intéztünk Caba Gyula adminisztrátorhoz, aki kijelentette, hogy mindazoknak, akik utlevelet kérelmeznek számára, mert a bétáit ki akarják váltani, eleendő, hogyha a rájuk illetékes kerületi adóhivatalnál láttamozzák kérelmeiket. Az adóhivatalok különben hivatalból tartják nyilván az adóhátralékosokat, akik természetesen a fennálló rendelkezések értelmében addig, amíg adóikat ki nem egyenlítették, ilyen adóbizonylatot nem kaphatnak.

ták, hogy az elfogottat *Tamás István*nak hívják és 22 éves cipészsegéd. Társa nevét nem volt hajlandó elárulni, mindössze annyit mondott, hogy a *Füzér-ucca* 4. számú házban lakik.

A detektívek ezután a megbilincselte fiatalemberrel gyalog indultak meg a főkapitányságra. Ott azonnal megkezdték kihallgatását. Először azt vallotta, hogy társát *Bagonvi Mihály*nak hívják, később azonban azt mondta, hogy a nevét nem tudja biztosan és azt hiszi, hogy nem *Bagonvinak*, hanem *Stiller Mihály*nak hívják és a *Füzér-uccában* lakik. Amikor a detektívek erősebb vallatáshoz fogták, beismerte, hogy társának valódi neve *Schifter Mihály*, szintén 22 éves és foglalkozására nézve ugyancsak cipész. Vallomása szerint éhes volt és azért rabolt. Nemrégiben elvesztették állásukat, pénzüik nem volt és ezért elhatározták,

Likvidál a Kohner Adolf és Fiai-cég, Magyarország legrégebbi magánbankja

5 millió pengő a fedezetlen passziva

Budapestről jelentik: A Kohner Adolf és Fiai-cég hétfőn elhatározta, hogy likvidál. A cég Magyarország legrégebbi magánbankja, a múlt század elején keletkezett. Eleinte földbirtokokkal kereskedett, majd iparvállalatokkal kapcsolatosan fejtett ki tevékenységet, míg végül a banküzletre tért át.

Utóbb a különböző korlátozó intézkedések kö-

hogy bármi úton is, de pénzt szereznek. A rablás állítólag *Schifter* agyában született meg. Tegnap délután terepszemlét tartottak, végignézték a belváros több bankházát és végül is úgy határoztak, hogy a *Gorzó és társa* magánbankot rabolják ki.

A különösen öltözött tettes felett gyorsított eljárással ítélkeznek

Motozása alkalmával megtalálták nála a revolvert, amelyben négy golyó volt. A rabló azt állítja, hogy fegyverét nem volt szándékában használni és azt csak ijesztésképpen vitte magával. *Tamás István*on kifogástalan szabásu, jó állapotban levő ruha volt és arcvonásain sem látszott meg, hogy tettét éhségből követte el. A főkapitányságnak az a véleménye, hogy egy mindenre elszánt suhancal van dolga.

Most lázas nyomozás folyik a másik rabló, *Schifter Mihály* kézrekerítésére, aki a pénzzel együtt nyomtalanul eltűnt. A jogászok véleménye szerint a két rabló nem kerül statáriális bíróság elé, mivel fegyvereiket nem használták, ellenben gyorsított eljárással fognak ítélkezni felettük.

vetkezéiben a cég megmaradt klienseinek megbízásait sem tudta kielégíteni és a vállalat jelenlegi vezetői: *Kohner Adolf*, *Vilmos* és *István bárók* arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a jelenlegi pénzügyi helyzetben Magyarországon magánbank nem fejtethet ki eredményes működést. Műveleteinek lebonyolítására egy éves moratóriumot kapott a vállalat, melynek aktívái 15 milliót, passzívái 10 millió pengőt tesznek ki.

Nemzetközi bonyodalmaktól félnek a kínai-japán háborúval kapcsolatban

A szovjet-sajtó fenyeget — Karbin felé közelednek a japán csapatok — Kínának legfontosabb kereskedelmi gócpontja veszélyben

Moszkvából jelentik: A japán csapatok előnyomulása nagy izgalmat keltett Oroszországban. A szovjet-sajtó szerint a Népszövetség deferált Japánnak és még váratlan fordulatokat idézhet elő a Keleten. A szovjet-lapok burkoltan megfenyegetik Japánt, hogy Oroszország nem tűrheti, hogy érdekeinek megsértésével kísérletezzenek.

Tokioi jelentés szerint a japán csapatok Hejlung elfoglalták és a japán haderő utban van Karbin felé, amely az egyetlen mandzsuri város most már, amely nem áll megszállás alatt. A kínaiak minden erejükkel meg akarják védelmezni Karbint, amelynek elvesztése katasztrófális lehet Kína számára. Általános az a vélemény, hogy akkor, ha Karbin elfoglalása bekövetkezik, Moszkva sem marad tétlen.

New-Yorkból jelentik: *Stimson* külügyi államtitkár a washingtoni japán nagykövet utján, aggodalmát fejezte ki *Cicikarnak* a japánok által történt megszállása fölött, mivel attól tart, hogy az nemzetközi bonyodalmakhoz vezethet. Japán erre azt válaszolta, hogy *Cicikar* elfoglalása önvédelmi szempontokból történt és hogy biztosítéka van arra, hogy a szovjet mindaddig semleges marad, amíg a kelet-kínai vasut nincs veszedelemben.

A *Times* jelentése szerint Japán elhatározta, hogy elfoglalja a kínaiak legfontosabb kereskedelmi gócpontját: *Csing-Csau* városát. Ezzel szemben a japán hadügyminisztériumban hivatalosan megállapítják, hogy a japán kormány ezen város körül valóban eszközölt csapatösszevonásokat, ez azonban az ott nagy mértékben elszaporodott rablóbandák miatt váltak szükségessé. *Csang-Cso-Ling* kínai marsall viszont azt hangoztatja, hogy a japán csapatok ezt a területet is birtokba akarják venni és szerinte a Népszövetségnek az a felhívása, melyet a japán kormányhoz intézett, hogy az november 16-ig csapatait *Mandzsuriából* visszahívja, csődöt mondott.

A *Reuter* iroda *nankingi* félhivatalos közlése szerint arról ad hírt, hogy a kínai kormány "römmel üdvözi a Népszövetség által kiküldendő bizottság tervét, ezt azonban csak azzal az egyetlen feltétellel fogadhatja el, ha Japán beszünteti a hadműveleteket és *Mandzsuriát* kiüríti. Mivel azonban — folytatja tovább a félhivatalos jelentés — Japán éppen ennek az ellenkezőjét teszi és akarja továbbra is folytatni, a kínai kormánynak nem áll módjában, hogy a kiküldendő bizottság tervének megvalósításához hozzájáruljon.

Ongyilkos budapesti vállalkozó

Tettét gazdasági okok miatt követte el

Budapestről jelentik: Tragikus módon vetett véget életének egy budapesti vállalkozó. A dél-előtti órákban *Grossmann Miksa*, műszaki vállalkozó megjelent a *Széchenyi-fürdőben* és ott egy kabint bérelt. A személyzet pár perc múlva egy éles detonációra lett figyelmes, amely a vállalkozó kabinjából hallatszott ki. Betörték az ajtót és ekkor átlőtt koponyával a földön találták nagy vértócsában *Grossmann*at, aki azonnal kiszervezett. Tettének oka ismeretlen, azonban minden valószínűség mellett szól, hogy ongyilkosságát gazdasági okok miatt követte el.

A fogak közötti hézagok

A melyek rossz illatu ételmaradékok lerakódó helyei, az egyenesen e célra szerkesztett, fogazott sörteű Chlorodont-fogkefével tisztíthatók a legjobban és Chlorodont-fogpéppel. A Chlorodont-fogpép használata még azáltal is különösen kellemes, hogy nem habzik szappan módjára, hanem pompás borsmenta aromája által frissítőleg és fűtőleg hat. Chlorodont-fogpép, egy tubus 32.— Lei és 20.— Lei. Chlorodont-fogkefe 42.— Lei, gyermekek számára 30.— Lei. Chlorodont-szájvíz, üvegje 98.— Lei és 48.— Lei. Mindenütt kapható. Ezen hirdetés beküldése ellenében ingyenesen küld egy próbatubus Chlorodont-fogpépet a Chlorodont S. A. R. cég, Brazov, Cioara 2.

Elfogták a seprősi rablógyilkosokat

A bravuros csendőrségi nyomozás — A nyomravezető véres ing — Petroleummal öntötték le az áldozat holttestét s azután felgyújtották — Aradra hozták Csiky Alexandrina gyilkosait — Tagadnak a vizsgálóbíró előtt a gyanúsítottak —

Aradon és egész Aradmegyében megdöbbenést keltett annak a borzalmas rablógyilkosságnak a híre, amelynek áldozata Csiky Alexandrina dugazdag seprősi földbirtokosnő volt s amelyben most váratlan szenzációs fordulat állott be. *Alig tíz napi nyomozás után a csendőrségnek sikerült letartóztatnia a tetteseket négy seprősi lakos személyében, akiket ma hoztak be az aradi ügyészségre.*

Mint ismeretes, november 16-án, a késő esti órákban a községbeliek arra lettek figyelmesek, hogy a magánosan élő földbirtokosnő lakásának ablakain füst tódul az uccára. Értesítették a községbeli tűzoltóságot, akik a szomszédok segítségével behatoltak az égő lakásba, ahol a szoba berendezése részben már a lángok martalékává vált. Amidőn sikerült a tüzet eloltani és a hatalmas füsttől a szoba valamennyire megtisztult, az oltásban segédkezők egyike egy földön fekvő testben botlott meg, amelyben a legnagyobb megdöbbenéssel ismerete fel Csiky Alexandrinát, a ház tulajdonosnőjét. Az idősebb urinő kezei össze voltak kötözve, szájába rongyok voltak tömve és fején két oldalt fejszecsapástól eredő sérülések, homlokán pedig tompa tárgytól származó ütési nyomai látszottak. A szerencsétlen áldozat arca borzalmas kint tükrözött vissza, amelyből arra lehetett következtetni, hogy kétségbeesetten iparkodott megszabadulni támadóitól, akik kegyetlen módon végeztek áldozatukkal. A bűntény felfedezése után megjelent a helyszínen a csendőrség s a bevezetett nyomozás már az első órákban megállapította, hogy Csiky Alexandrina rablótámadás áldozata lett. A rablók kihasználva a dugazdagnak hitt urinő egyedülletét, behatoltak annak lakásába s miután végeztek áldozatukkal, felgyújtották a lakást arra számítva, hogy a tűz megsemmisíti borzalmas tetteik nyomait.

Dönthetetlen bizonyítékok

A nyomozást — Gitta Ágoston ügyész utasítása alapján — Chira Traian horosienői ke-

Loucheur volt francia miniszter hirtelen meghalt

Egyike volt Franciaország leggazdagabb politikusa.

Párisból jelentik: Loucheur francia államférfi, volt miniszter, vasárnap délután párisi lakásán meghalt. Az ismert és nagy népszerűségnek örvendő francia politikust néhány nap előtt szélhűdés érte, ami tegnap megismétlődött és csakhamar végzett vele. Utolsó óráiban a francia politikai élet kiválóságai álltak körül halálos ágyát és halálakor Doumer köztársasági elnök elsőnek tolmácsolta részvétét a családnak.

Loucheur első ízben a Clemenceau-kormányban kapott tárcát és azóta tagja volt a Briand, Poincaré és Tardieu-kormányoknak. Ő alkotta meg a francia társadalombiztosítást és ő csinálta meg az olcsó kislakásépítő akciót. Egyike volt a leggazdagabb francia politikuskoknak, vagyona 30 éves korában már, saját bevallása szerint, több mint egymillió aranyfrank volt, ami a háború alatt megsokszorozódott. A nemzetközi politikában nagy szerepet játszott, résztvett a locarno-i egyezmény megalkotásában és utolsó nagy sikere az 1930. évi hágai konferencián volt. Ez a siker volt Loucheur hatyudala, mert a második Tardieu-kormányban már nem vett részt és az utóbbi másfél évet meglehetősen visszavonultan töltötte. Loucheur halálával a francia politikai és gazdasági élet egyik vezéralakja távozott el az élők sorából. A francia parlament a maga halottjának tekinti, temetése csütörtökön lesz ünnepléses, külsőségek között.

rületi csendőrpáncsnok, Usila Miklós horosienői őrpáncsnokkal és Serbescu Florea seprősi őrpáncsnokkal együttesen vezette be, amelynek csakhamar eredménye mutatkozott és sikerült a tetteseket Patras Simon és két fia, Patras Mihály és Todor, valamint Rosca János személyében letartóztatni. A nyomozás érdekében még a községbeliek sem tudták, hogy a négy gyanúsított ellen komoly bizonyítékok vannak a csendőrség kezében. Házkutatást tartottak ugyanis Patras Simon lakásán, ahol megtalálták azt a vasszerszámot, amellyel felfeszítették Csiky Alexandrina lakásának ajtaját, *azonkívül előkerült a fejsze is, valamint egy revolverrész, amelynek azva akkor tört el, amidőn a gyilkos támadás alkalmával homlokán sujtották a szerencsétlen sorsu urinőt.* Azonkívül Patras Mihály ruháiban, aki különben szabadságon levő katona, vérvomokat találtak, amelyeket a gyilkosok igyekeztek úgy az ingből, mint a zsebkendőből, valamint a katonanadrágból kimosni. Amidőn a bűnjeleket a csendőrség megtalálta, a letartóztatásban lévő négy gyanúsítottat ismételtén kihallgatták, akik a bizonyítékok láttára megtörték és részletes beismerő vallomást tettek. Ennek alapján a hatalmas és eredményes munkát végző csendőrök



A FOGPÉP

Érzékeny fogak részére csak a finom szemcséjű ODOL-fogpép alkalmas. Alaposan tisztít anélkül, hogy a fogak zománcát megsértené. Nagyszerű üdítő íze van.

rekonstruáltatták a gyilkosságot, amely a következőképp folyt le:

A rablógyilkosság borzalmas részletei

Patras Simon tudomást szerzett arról, hogy Csiky Alexandrina előző nap kapta meg a bérleti összeget földjei után. Abban a tudatban, hogy a pénzt a földbirtokosnő még lakásán tartja, elhatározták, hogy kirabolják. Tizenhatodikán délután az udvar felől lementek a pincébe, ahonnan egy rejtett feljárat volt a ház konyhájába. Az itt lévő zárt ajtót felfeszítették, — a feszítővas nyoma pontosan beillik az ajtón talált résbe, amely Patras Simon

Érzékeny bőrnek...!



lágyabb gyorsabb jobb Gillette!



Az új Gillette-penge használható az új, valamint régi típusú készülékekhez is.

munkájának nyoma volt — behatoltak a konyhába és az egyik fiu egy *bárnybőrből készült alarcot téve fejére, behatolt a szobába, ahol Csiky Alexandrinát egyedül találta, Rosca Jánost a tett elkövetése idejére a ház előtt hagyták, azzal a feladattal, hogy őrködjön. Amidőn Csiky Alexandrina megpillantotta a szobába belépő alarcos parasztembert, hatalmasat sikoltott, amely az uccára is kihallatszott. A sikoltástól Rosca annyira megijedt, hogy elrohant a háztól. Patras Simion és két fia közben rávetették magukat Csiky Alexandrinára, összekötözték kezeit, betömtek a száját, majd letenerték a földre és fejszével két hatalmas csapást mértek fejére, azután egyikőjük a kezében levő revolverrel homlokán sujtotta a szerencsétlen áldozatot. Ezután nekiláttak a szoba átkutatásának, aminek azonban semmi eredménye nem volt, mivel Csiky Alexandrina vagyonát, azonkívül az előző nap kapott bérleti összeget az Arad-Csanádi Takarékpénztár ottani fiókjában helyezte el.*

A tettesek az aradi ügyészségen

A rablógyilkosok ekkor több apró tárgyat szedtek össze, majd *petroleummal lelocsolták a butorokat, valamint Csiky Alexandrina holttestét, tüzesóvat dobáltak a petroleummal leöntött butorokra, azután a pincén keresztül eltávoztak borzalmas tetteik színhelyéről.*

Miután a bűntény rekonstrukciója is megtörtént, Usila Miklós őrpáncsnok ma reggel a négy rablógyilkost behozta az aradi ügyészségre, ahol Ludosan Miklós vizsgálóbíró hallgatta őket ki. Mind a négyen egyöntetűen tagadták a terhükre rótt bűncselekményt és tanukat jelentettek be, akiket igazolni kívánták, hogy a rablógyilkosság idején hol és kiknek a társaságában voltak. A csendőrség által beszolgáltatott bűnjelekre kijelentették, hogy azok tulajdonukat képezik, azonban azokhoz hasonló még többeknek is van a községben. A vérvomokra vonatkozólag pedig Patras Mihály azt adta elő, hogy orra vértett és a véres zsebkendő gyűrte bele nadrágja zsebébe és ugyancsak orrvérzésének nyoma látszanak meg az ingen is. Kihallgatásuk után mind a négy rablógyilkossággal gyanúsítottat előzetes letartóztatásba helyezték, az általuk bejelentett tanuk kihallgatására pedig Ludosan vizsgálóbíró megtette a szükséges intézkedéseket. Ezeknek a kihallgatása fog lenni deríteni, hogy mennyiben helytálló a négy ember védekezése, mert a nyomozó hatóságok előtt bizonyíték az, hogy a helyszíni vizsgálatot lefolytató három csendőraltszót egyike az aradmegyei csendőrség legjobb nyomozó közegeinek, akik csak konkrét bizonyítékok alapján tartóztatták le a négy gyanúsítottat.

Neményi Lili, Forgács Sándor, Selmeci Mihály

lőllépése.

Szerdán este: **A toroczkói menyasszony.** **INDIG OTTÓ** színjátéka.

Az aradi magántisztviselők memoranduma az áldozati adó életbeléptetése ellen

Osszejövetel a városháza előtt — Küldöttség Serbanescu képviselőnél és Pop C. Istvánnál — Igéretok a magántisztviselők

érdekelnek támogatására

Arad magántisztviselőinek a tervezett rendkívüli adó elleni akciójáról az *Aradi Közlöny* ismételt beszámolt és vasárnapi számunkban megemlékeztünk arról, hogy a vármegyei prefektúra a magántisztviselők vasárnap délelőtt tizenegy órára hirdetett gyűlésére nem adta ki az engedélyt. A magántisztviselők így tehát vasárnap délelőttre a városháza nagytermében tervezett gyűlésüket nem is tarthatták meg, azonban ennek ellenére is módot találtak arra, hogy tiltakozásuknak kifejezést adjanak és hogy illetékes helyen interveniáljanak annak érdekében, hogy a magántisztviselőket súlyosan sújtó törvényjavaslatból ne legyen valóság.

Abban a reményben, hogy a gyűlést esetleg mégis engedélyezik, vasárnap délelőtt, körülbelül kétszáz tisztviselő gyűlt össze a városháza előtt, akiknek *Stefanescu* Simon Astra-gyári mérnök román nyelven és *Bergmann* László, a Victoria Bank tisztviselője, magyar nyelven tudomására adta, hogy a hatóságok nem engedélyezték a gyűlés megtartását. Ezután pedig szétoszlottak a még szombaton éjjel kinyomtatott memorandumokat, majd pedig arra szólították fel a tisztviselőket, hogy nyugodtan oszoljanak szét. Ugyanakkor közölték azt is a megjelentekkel, hogy a hetes bizottság tovább fog munkálkodni azzal a céllal, hogy létrehozza a Magántisztviselők Egyesületét. Az egybegyűlték ezután a legnagyobb rendben *Serbanescu* kormánypárti képviselő Bulev. Carol alatti lakására indultak. A tisztviselők az uccán maradtak, míg a hetes bizottság, melynek tagjai *Stefanescu*, *Mosoiu*, *Ispravnic*, *Ehrenfeld*, *Rozván*, *Herskovits* és *Bergmann* főtisztviselők voltak, felkereste *Serbanescu* képviselőt.

A bizottság tagjai részletesen vázolták a tisztviselők sérelmeit és kívánságait, majd pedig a képviselőt arra kérték, hogy kéréseiket tolmácsolja az illetékes fórumoknál. Válaszában *Serbanescu* képviselő kifejtette, hogy a magántisztviselők rendkívüli adójára vonatkozó törvényhez a kormány csak a végső szükségben fog nyulni.

Serbanescu képviselő megnyugtató

— A javaslat — mondotta a képviselő — csak a költségvetés megszavazása után fog tárgyalásra kerülni. Ennek legjobb bizonyítéka, hogy ebből az adóból származó bevételek nem is szerepelnek a költségvetés tételében. A kormány egyelőre még nem is tudja, hogy mennyi bevételre is számíthat ebből az adóból. A javaslat sürgősségét azért szavazták meg, mert hiszen végeredményben összefüggésben van a költségvetéssel, amelynek sürgősségét szintén megszavazták.

Megígérte *Serbanescu* képviselő, hogy támogatni fogja a magántisztviselők érdekeit és fel fog szólalni érdeikben a parlamentben, annál is inkább, mivel ő egyuttal a nagyipar képviselője is, a nagyipar pedig ab ovo ellene van ennek a törvénynek. Megígérte a képviselő azt is, hogy a memorandum neki eljuttatott néhány száz példányát szét fogja osztani a képviselők között, ugyanakkor pedig átfogja nyújtani Iorga miniszterelnöknek a memoran-

dumának azt a példányát, amelynek mellékleteként az aradi magántisztviselők aláírásával szerepelnek. Ezt az ívet most körözötti a hetes bizottság a magántisztviselők között.

Innen a tisztviselők teljes rendben, a fő utvonalon keresztül *Pop C. István* lakására vonultak és most már teljes számban bementek *Pop C. István* házának udvarára. Az ősz politikai meleg hangja beszédben választott a tisztviselők szavaira, akiknek megígérte ugy a maga, mint a nemzeti-parasztpárt támogatását. Innen a tisztviselők *Marcus* Mihály képviselő lakására akartak vonulni, azonban közben arról értesültek, hogy a képviselő nem tartózkodik Aradon. Ezután pedig rendben szétoszlottak.

Tüntetnek a bucaresti-i magántisztviselők

A hetes bizottság továbbra is permanenciában van és arra kéri a magántisztviselőket, hogy a körözött memorandumot valamennyien írják alá.

A magántisztviselők memoranduma egyébként meglepetéssel fogadja azt a tényt, hogy a kormány ahelyett, hogy segíteni igyekeznék a magántisztviselők helyzetén, súlyosbítja azt és ahelyett, hogy gondoskodna a kenyértelen, leépitett tisztviselőkről, újabb adókkal sújtja a tisztviselő társadalmat. Kifejti a memorandum, hogy az újabb adó kivetése csak a munkanélküliség növekedéséhez vezethet, mivel azok a vállalatok, amelyek január elsejével fizetésre-dukciót akartak végrehajtani, az új adó következtében ezt nem tehetik meg, hanem az elbocsájtásokhoz fordulnak. A magántisztviselők nem bírják el az újabb terheket. A javaslatban a tisztviselők tisztára bürokratikus intézkedést látnak, amely nem tartja szem előtt a gazdasági adottságokat. Végül pedig a kormány hazafiasságához apellálnak, majd pedig a képviselők támogatását kéri, hogy szólaljanak fel érdeikben azon a helyen, ahol a javaslat tárgyalása és megszavazása alkalmával sorsukról, létükről vagy nemlétükről fognak dönteni.

Bucuresti-i jelentés szerint annak ellenére, hogy a fővárosi magántisztviselők gyűléseit nem engedélyezte a kormány, a magántisztviselő szervezetek a főváros különböző pontjain megbeszéléseket folytattak, majd pedig kivonultak az uccára és ott csendes tüntetést rendeztek. A magántisztviselők több ezer főnyi tömege vonult az ellenzéki lapok szerkesztőségéig, amelyeket hosszasan éltettek, mert pártfogásba vették a magántisztviselők ügyét. A tüntetők feloszlására rendőrségi karhatalom vonult ki, akik már az első felszólításra csendesen és békésen szétoszlottak, úgy, hogy rendzavarás, vagy összetűzés sehol sem történt.

A szociálisták ma küldöttséget menesztettek *Corteanu*hoz, a költségvetés előadóhoz, akitől felvilágosításokat kértek az áldozati adóról. *Corteanu* kijelentette, hogy értesülése szerint a vonatkozó javaslatot lényegesen módosítani fogják s csak a 10 ezer lejen. felüli fizetésekre vonatkoztatják majd.

Adakozzunk a munkanélkülieknek!

A „Lippai Dalkör“ vendégszereplése Soborsinban

Nagysikerű műkedvelő előadás.

A Lippai Dalkör énekkara és teljeszen újá-szervezett műkedvelő gárdája nagyszabású program keretében mutatkozott be a soborsini közönségnek. A dalkör résztvevői az elesett soborsini hősök emlékére tartott Te Deumon. minált *Meixensberger* István lippai káplán szép, megható beszéddel áldozott az elesett hősök emlékének. *Raphanideszné-Bálint* Vilma tisztán csengő hangon az Ave Máriát énekelte el. *Szib* János pedig művészi hegedűszólót játszott. Te Deum után a dalkör énekkara tisztelegő szerenádót adott *Horváth* Dezső uradalmi jószágigazgatónak, majd *Sz. Papp* Károly plébánosnak. Bus-borongós hallgatók, friss ütemű, vidám dalokkal váltakozva zsongtak végig a szomszédos park évszázados fái alatt.

Este a vendégek műkedvelő-gárdája a mo-zíferem színpadán a „Szólik az asszony“ című 3 felv. operettet adta elő kitünő rendezésben. A primadonna szerepében *Raphanideszné-Bálint* Vilma excellált, aki kellemesen lány, iskolázott hangjával jól megérdemelt sikert aratott. *Rácz* Rózsi, az együttes szubrettje különösen táncművészségével és megnyerő egyéniségével versenyzett a primadonnával. Jó játékaival *Póhr* Józsefné, bájos megjelenésükkel *Kunda* Méri, *Kerner* Manci, *Hippach* Rózsi és *Németh* Rózsi tüntek fel. A bonviván szerepében *Kajdy* László behízelgő baritonjával és rutinjával érvényesült; egyébként a darab rendezése is az ő munkáját dicsérte. *Megvery* István mint táncos-komikus pompás számokkal, *Preiner* József, *Póhr* József, *Megvery* Tibor, *Ispász* József, *Avram* Lajos egvél szerepekben dicséretesen álltak meg a helyüket. A darabban előforduló táncszámokat *Kinizsi* Margit tanította be. Élvezetes műsorral szerepeltek: *Schulek* Vendel, *Barth* Mihály, *Erdős* János, *Erdős* Béla, *Szib* János, *Pozsgay* Viktor, *Huber* József, *Kutny* Olivér, *Szenárovits* János, *Süttő* Imre, *Ernyi* János, *Martini* Károly, *Sárosi* Péter, *Goschler* Gyula, *Goschler* József, *Stern* Ferenc, *Joszt* János. A dalkör vendégszereplésének kivitele az új egyesületi elnök: *Töpercz* Imre áldozatkészességét és agilitását dicséri. viszont az erkölcsi siker nagyrészt *Schwarz* Miklós karnagy érdeme. Műsor után reggelig folyt a tánc, melyhez a Lippai Sport Club jazz-band-je szolgáltatott zenét.

Az estélyen megjelent hölgyek névsorát a következőkben állította össze a rendezőség: *Horváth* Dezsőné, *Papp* Károlyné, *Vass* Dezsőné, *Finding* Ottóné, *Schwarzenberg* Dezsőné, *Mayer* Péterné, *Szebeni* Jánosné, *Jalgóczy* Sándorné, *Ziegler* Lajosné, *Szabó* Gyuláné, *Jalgóczy* Istvánné, *Kiss* Jánosné, *Dorogi* Károlyné, *Jalgóczy* Kálmánné, *Molner* Ferencné, *Sattler* Péterné, özv. *Schramm* Róbertné, *Keipp* Ferencné, *Tóth* Istvánné, *Zabova* Béláné, *Kaffka* Adolfné, *Wassermann* Fiza (Amerika), *Crisan* Sándorné, *Schneider* Mihályné, özv. *Ternicean* Jánosné, *Vikás* Jánosné, *Benedek* Adolfné, *Szedenvi* Jánosné, *Szedenvi* Józsefné, *Tóth* Róbertné, *Matnika* Jánosné, *Bartha* Lajosné, *Schneider* Miklósné, *Borsós* Istvánné, *Kerner* Ivánné, *Németh* Istvánné, *Vincze* Béláné (Temesvár), özv. *Ziegler* Lajosné, *Ritter* Antalné, *Grünwald* Miklósné, *Juhász* Istvánné, *Vas* Józsefné, *Mayer* Elvira, *Tóth* Marika, *Csathó* Piroška, *Fodor* Rózsi, *Grünglaz* Eszter, *Nagy* Ica, *Paulovits* Manci, *Tóth* Terus, *Crisan* Manci, *Schneider* Ilus, *Jalgóczy* Ilonka, *Vidican* Manci, *Micle* Margit (Arad), *Szabó* Bözsi, *Keipp* Irén, *Boros* Rózsi, *Lajos* Baba (Milova), *Bogos* Böske, *Siehn* Juliska (Toc), *Kiss* Ilona, *Ritter* Mici, *Urdly* Karolin, *Urdly* Irma és sok mások, akiknek neveit nem sikerült feljegyezni.

Csendőrkézre kerültek Aradmegye fegyveres banditái

A rablógyilkos banditák az aradi csendőrségen — Fegyverraktárt találtak a banditák vezérénel — A vezér gyilkosságért ült már az aradi fogházban — A banda két tagja megszökött

Villámsebességgel, a szenzáció szárnyain terjedt el ma Aradon és a megyében a hír: *elfogták a legutóbbi vakmerő rablótámadások tetteseit.* A fojtó, félelemmel és gonddal terhelt levegő szétoszlott, a falvakat megülő rémület felengedett. A kapukat és ajtókat záró reteszeket nem vizsgálják felül többé szorongó félelemmel, amikor az este elkövetkezik, mert a legutóbb, nap-nap után elkövetett, amerikai stílusban végrehajtott autós rablótámadások álarcos szerzői már csendőrszuronyoktól övezve várják az igazságszolgáltatás sújtó kezét.

November 15—16-ra virradó éjszaka tűnt fel először az amerikai stílusban dolgozó, katonai fegyverekkel és revolverrel felfegyverzett rablóbanda, még pedig Buteni községben, ahol mint emlékeztetés. *Román István dr. közjegyzőt látogatta meg.* Ugyanezen az éjjelen még egy, az előbbinél végzetesebb kimenetelű fegyveres összetűzés történt a rablók és két éjjeli őr között a Buteni közelében lévő Hodos községben. Az álarcos banditák ugyanis, miután a buteni közjegyző ellen tervezett rablótámadást végrehajtották, autón továbbmenekültek és menekülés közben Hodost is utban találták. Vancea Vazul és Herbei Flora éjjeli őröknek gyanúsnak tűnt föl a világitás nélküli, gyorsan haladó automobil és megállásra szólították föl. A banditák felelet helyett tovább haladtak, mire az éjjeli őrök, akik hallottak az utóbbi időben elszaporodott rablótámadásokról, lekapták vállukról a fegyvert és az autó után lőttek. A riasztólövésekre a felelet három revolverdurranás volt, amelyek következtében *Vancea Vasile holtan rogyott össze az országúton.*

A rablótámadás és az azt követő kegyetlen gyilkosság nyomán a környékbeli csendőrség azonnal erélyes nyomozást vezetett be. Három nap telt el azután, anélkül, hogy a banditák életjelet adtak volna magukról. November 19-én a banda tagjai megjelentek *Ungár Jenő* kisjenő—erdőhegyi borkereskedő lakásán, a konyhában alvó cselédleányt guszabakötözték, hasonlóképpen megkötözték Ungárnak az első szobában alvó sógorát, de kísérletük még sem járt a várt eredménnyel. A kereskedő és felesége ugyanis elreteszelte a belső szoba ajtaját úgy, hogy mire a banditák az ajtót felfeszíthették, már sikerült a környéket fellármáznok. *A rablók ilyenformán kénytelenek voltak sűrű revolverlövöldözés közöt elmenekülni.*

A rablógyilkosok nyomában

Ez a minden ponyvaregényfantáziát felülmúló fegyveres rablótámadás azután megmozgatta Aradmegye egész csendőri apparátusát. A nyomozást az aradi csendőrpáncsnokság vette a kezébe és a *Catana* csendőrkapitány, vezetésével napokon keresztül folytatott megfeszített nyomozás végül is eredménnyel járt.

A nyomozás szála Agris községbe vezettek el. Ennek a községnek a lakói már régóta arról suttogtak, hogy a község egyik lakosa, *Bisorca János* földműves, rablóbandát szervezett és ez a banda látogatta meg és fosztotta ki úgy dr. *Román István* buteni közjegyzőt, mint *Ungár kisjenő* kereskedőt, továbbá *Bisorca és társai lelken szárad a hodosi éjjeli őr meggyilkolása is.* Arról is beszéltek a községben, hogy a banda tagjai *Bisorca* lakásán tartanak megbeszéléseket és ugyancsak ott rejtgetik fegyvereiket is.

A csendőrség, mint hogy bizonyítékok nem állottak rendelkezésére, figyelni kezdte *Bisorcát* és egyttal az előéletét is tanulmányozni kezdte. Ennek során megállapítást nyert, hogy *Bisorca* büntetett előéletű ember, aki gyilkosságért ült már az aradi fogházban. Két évvel ezelőtt történt, hogy *Bisorca*, aki akkoriban erdőőr volt, egy veszekedésből kifolyólag meggyilkolta egyik társát. A gyilkost leleplezték és *Bisorca* az aradi ügyészség foglya lett. A bíróság által kimondott börtönlétszámot kitöltötte és azután hazament a falujába Agrisra. Azóta *Bisorca*, aki földmunkát végzett, nagyon csendes ember lett, az utóbbi időben azonban az emberek arról kezdtek beszélni, hogy a gyilkosságért elítélt egykori erdőőr kettős életet él. *Nappal békés parasztember, amikor azonban bealkonyodik, fekete festékálarccal leplezve. Mannlicher-puskával a kezében, ugyancsak fegyveres és álarcos banditák élén, körutra indul a szomszédos falvakba.*

riban erdőőr volt, egy veszekedésből kifolyólag meggyilkolta egyik társát. A gyilkost leleplezték és *Bisorca* az aradi ügyészség foglya lett. A bíróság által kimondott börtönlétszámot kitöltötte és azután hazament a falujába Agrisra. Azóta *Bisorca*, aki földmunkát végzett, nagyon csendes ember lett, az utóbbi időben azonban az emberek arról kezdtek beszélni, hogy a gyilkosságért elítélt egykori erdőőr kettős életet él. *Nappal békés parasztember, amikor azonban bealkonyodik, fekete festékálarccal leplezve. Mannlicher-puskával a kezében, ugyancsak fegyveres és álarcos banditák élén, körutra indul a szomszédos falvakba.*

Kézrekerülnek a tettesek

A csendőrség pár nappal ezelőtt elérkezettnek látta a pillanatot arra, hogy a banditák további működését megghisítsa és *Bisorcát* megiepetésszerűen őrizetbe vették. A súlyos vádakkal terhelt embert behozták Aradra, ahol megkezdtek kihallgatását. *Bisorca* ekkor a vádakból annyit vallott be, hogy csak ugyan rá akarták venni arra, hogy egy rabló-

bandába beálljon, ő azonban nem hajlott az ígéretekre. A csendőrségen természetesen ezt a vallomást nem fogadták el és *Bisorcát* ismét visszavitték Agris községbe, ahol jelenlétében lakásán házkutatást tartottak. A házkutatást az elmúlt vasárnap ejtették meg és az a vártnál is meglepőbb eredménnyel végződött. *Bisorca házában az udvarán elrejtve ugyanis valóságos fegyverraktárt találtak.* A raktárban nem kevesebb, mint 12 darab Mannlicher és más rendszerű katonai fegyver, egy sereg revolver és ezenkívül kések és balták heverték. Megtalálták ezenkívül a lakásban a vörös és fekete festéket is, amivel a banda tagjai, mielőtt körutra indultak, az arcukat befestették. A mindenre elszánt bandita még ekkor sem tört meg és továbbra is állhatatosan tagadott volna, ha az egyik szobában elrejtve a csendőrök meg nem találják azt az aranyórát, amit a rablók *Román közjegyző* lakásáról vettek el.

Bisorca János az eléje tárt bizonyítékok súlya alatt megtört és beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy ő szervezte meg a rablóbandát, amelynek tagjairól is teljes leleplezéssel szolgált. Vallomása során a csendőrség le tartóztatta még *Cuparescu János* és *Ierghan Constantin* radnai földműveseket, a banda tagjait, míg másik két ember, akik szintén a rablóbandába tartoznak, megsejtették a vesztélyt és elmenekültek. A letartóztatottakat már holnap beszállítják az aradi ügyészségre. A csendőrség reméli, hogy rövidesen kézrekeríti a rablóbanda menekülő tagjait is és ekkor ismét egy időre csend lesz és békesség az aradmegyei falvakban.

Albrecht főherceget ki akarják zárni a Habsburg-házból

A hat nővér akciójának kulisszatitkai — Leibach Irén születendő gyermeke miatt indult meg a mozgalom — Ki lesz az örökös a hatalmas vagyonnak?!

Zita exkirályné és a Szentszék jóindulattal viseltetik Albrecht iránt, csak a család harcol a házastársak ellen

Nagy feltűnést keltett a budapesti és bécsi arisztokrata körökben az a hír, amelyet egy bécsi lap röpitett világgá. A cikk arról számolt be, hogy *Habsburg Albert* főherceg hat nővére mozgalmat indított egyetlen fivérének ellen azzal a céllal, hogy *Albrecht* főherceget, aki morganatikus házasságot kötött és egyháziilag még nem esküdött meg, a Habsburg-Lotharingiai házból kizárják. Emlékeztetés még, hogy *Albrecht* főherceg szülei akarata ellenére feleségül vette *Rudnay*, szófiai magyar követ elvált feleségét, *Leibach* Irént, egy bácskai nagybirtokos leányát. A napilapok beszámoltak annak idején arról, hogy a feltűnő szépségű és nagyműveltségű uriaszonyt *Albrecht* főherceg egy osztrák fürdőhelyen ismerte meg, aki egy napon azzal lepte meg a szüleit, hogy *Leibach* Irént Brightonban nőül vette.

A rosszalás okául a család azt hozza fel a főherceggel szemben, hogy egyháziilag nem szankcionáltatta házasságát, de megelégedtek arról, hogy a katolikus rítus szerint *Rudnay* követtel kötött házasság nem bontható fel és hogy a szentszék vonakodott a frigy felbontására megadni beleegyezését. *Albrecht* főherceg személyesen jelent meg audiencián a pápánál, de látogatása eredménytelen maradt. E kérdés körül támadt hullámok azután lassan lecsendesedtek és a fiatal pár csendes visszavonultságban élt boldog házasságot a főherceg vidéki birtokain.

Albrecht egyik nővérét *Hohenlohe-Schillingfürst* herceg vette feleségül és most *Hohenlohe* herceg a kizárási akciónak. A kérdés elintézését az a körülmény tette most sürgőssé, hogy *Albrecht* felesége örvendetes családi esemény előtt áll, ami a hatalmas vagyon további sorsát a magyar örökösödési törvény értelmében végleg eldönteni. *Hohenlohe* herceg tehát mindent elkö-

vet, hogy *a megszületendő gyermek világra jötte előtt történjék meg a kizárási.* E célból *Zita* királynénál és *Ottó* királyfinál is eljárt és ráakarta bírni őket arra, hogy *Albrecht* nek a családból való kizáráshoz hozzájáruljanak. Hogy milyen eredményeket ért el *Ottónál* *Hohenlohe* herceg, az ismeretlen. Minden esetre megnehezítette a hat Habsburg nővér akcióját *Albrecht* nek *Zita* királynénál tett tavalyi látogatása. *Albrecht* főherceg ugyanis annak idején, mielőtt házasságát megkötötte, *Ottó* királyfi nagykorúsításakor meglátogatta *Ottót*, előtte hűségesküt tett és esküjében elismerte őt a Habsburg-Lotharingiai ház fejének.

Albrecht főherceg elleni akciónak ugyanis az a célja, hogy ha azt a Habsburg családból kizárják, akkor elesik attól a hatalmas vagyontól, amelyet apjától örökölt és amelyet ebben az esetben nővérei között osztamanak széjjel. *Albrecht* felesége állítólag *Seredy* Jusztinián magyar hercegprimás tanácsára tért át a református vallásról a katolikus hitre, hogy ezzel még erősebben alátámassza férjének a szentszéknel és *Zita* királynénál tett abbéli kérését, hogy az egyházi esküvőt hamarosan megtarthassák. Legitimista körökben az a hír van elterjedve, hogy *Zita* királyné és *Ottó* rokonszenvvel viseltetik *Albrecht* főherceggel szemben és véleményük szerint a Szentszék is engedni fog merev álláspontjából. *Albrecht* főherceg magyarvári birtokán várja a közeli hetek eseményeit, amelyek végleges döntést hoznak a szenzációs ügyben.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: Premier. ELVBŐL NEM FIZETEK Kitűnő bohózat, francia és német nyelven. Főszerepben: Georges Milton.

SELECT MOZGÓ: A SZERELEM ORSZÁGA. Dráma. Főszereplők: Emma Romano, Pierre Nay, Suzy Pierson, Raymond Destac és Mihail Dala. A cselkmény színhelyei: Sinala, Moreni, Bukarest és Constantza.

HIREK

Aradi bank különös feltétele az állami tisztviselőknek nyújtandó fizetési kölcsön ügyében

Kamat nélkül kínálja fel a kölcsönt az aradi állami tisztviselőknek.

A pénzügyminisztériumtól mindeztideig semmiféle rendelkezés nem jött arra vonatkozólag, hogy az aradi állami tisztviselők és nyugdíjasok illetményeikhez hozzáluthassanak. A nyugdíjasok — mint az Aradi Közlöny jelentette —, az elmúlt hét folyamán érintkezésbe léptek egy előkelő román bankkal és az igazgatóságtól azt kérték, hogy nyugdíjaikra előleget folyósítsanak. A pénzügyminisztérium vezetője azonban a mai viszonyokra való hivatkozással megtagadta a kérelmet teljesítését. Ugyanezért azonban az aradi pénzügyigazgatóság tisztviselői kara is megindította a tárgyalásokat arra vonatkozólag, hogy fizetésére valamelyik banktól előleget vegyenek fel. Ehhez a mozgalomhoz csatlakoztak az igazságügyi tisztviselők is. Az akció azonban ma délelőtti hirtelen félbeszakították, amelynek igen érdekes háttere van. A tárgyalást vezető pénzügyi főtisztviselő ugyan is, miután ígéretet kapott a pénzügyminisztériumtól, hogy a kért előleget az állami tisztviselők fizetésére folyósítja, érdeklődött a fizetendő kamat nagysága után, mire a pénzügyminisztérium vezetője kijelentette, hogy a kamatot nem számít arra való tekintettel, hogy a kamattal tisztviselőkről van szó. Mivel az illető pénzügyi főtisztviselő ebből arra következtetett, hogy a bank igazgatósága ezt a kulantériáját különösen a pénzügyigazgatósággal szemben más módon akarja kamatoztatni, nyomában abbahagyta a tárgyalásokat és így az aradi állami tisztviselők kénytelenek bevárni, amíg a pénzügyminisztérium intézkedik az állami tisztviselők fizetésének folyósítása iránt.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Egyszerre még száraz, igen hűvös, sok helyütt ködös idő. később nyugati felől enyhülés.

— **Lengyel—szovjet szerződés.** Londonból jelentik: Moszkvai híradás szerint a szovjet a közelpövidben megemlékezési szerződést köt Lengyelországgal.

— **Ujabb összeesküvés Achmed Zogu ellen.** Párisból jelentik: Tiranai jelentés szerint a látóságok Achmed Zogu elleni összeesküvést fedeztek föl. Az összeesküvésben számos politikus vett részt és annak állítólag egyik vezetője maga Musa Juka belügyminiszter volt. A hatóságok az összeesküvéseket letartóztatták.

— **Fischer József képviselő Aradon.** Fischer József, a Zsidó Párt egyik parlamenti képviselője vasárnap Aradon tartózkodott és a délután folyamán a Zsidó Kulturházban szépszámú közönség jelenlétében előadást tartott a mai gazdasági helyzetről. A vendég előadót Adler Tibor üdvözölte meleg szavakkal. Fischer József képviselő még vasárnap este visszautazott a fővárosba, mert részt kell vennie a parlament ülésén, ahol ő a tisztviselői kérdés előadójá.

Női és leányka-felöltők és bundák

minden lezártított árbán kaphatók:
PLESZ Központi Női felöltő árulásházában, ARAD.
a színház hátsó bejáratával szemben.

— **A kolozsvári menőtársulat sorsjátéka.** Kolozsvárról jelentik: A menőtársulat sorsjátékán tegnap a következő nyereményeket húzták ki: 50.000 lej nyert: 148423, 25.000 lej nyert: 101234. Ezenkívül számos ötszáz és háromszáz lejes nyereményeket sorsoltak ki.

— **Gyilkos bucuresti-i diák.** Bucurestiből jelentik: Cristea Gheorghe bucuresti-i kereskedelmi iskolai növendék ma agyonlőtte Tudorescu Lujza nevi ismerősét. A fiú a gyilkosság után elhűnt, majd jelentkezett a sziguranácán, ahol elmondotta, hogy a gyilkosságot egy illetékes személy jelenet előzte meg, amelynek során kölcsönösen egymásra lőttek. A nő fegyverének golyója nem talált, a fiú revolvéré azonban kioltotta Tudorescu Lujza életét. A diákot letartóztatták.

Boila Romulus dr. közel százmillió lejjel külföldre utazott

Maniu Gyula sógora, volt szenátusi alelnök, az Universal értesítése szerint, valamennyi betétjét kivette a kolozsvári bankokból — Diplomáciai utlevéllel lépte át a határt az elutazott politikus

Az Universal 317. számában olvassuk azt a feltűnést keltező hírt, hogy Boila Romulus, dr., egyetemi professzor, a nemzeti-parasztpárti kormány szenátusának volt alelnöke. Maniu Gyula sógora, leánya, Livia Boila és sófőrbje, Vad András kíséretében ittokban elhagyta az országot.

Az Universal tudni véli, hogy Boila az ügyészség első komoly érdeklődésére minden készpénzét magához vette. Így 19 millió 239.486 lej betétje volt a kolozsvári Banca Albinában, amelyből csupán 15.000 lejt hagyott benn, a többit kivette. Ugyancsak 75 millió lejes betétje lett volna a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbanknál. — amely közben fizetésképtelenséget jelentett — Boila itt is kivette hatalmas betétjét és csupán 3 millió 160.000 lejt hagyott

továbbra is bent. Ezenfelül — írja a bucuresti-lap — számos külföldi fővárosban, így Bécsben, Prágában, Genében és Zürichben nagyszegű pénzt helyezett el erős valutában. Boila, miután magához vette pénzt — írja az Universal — diplomáciai utlevéllel hagyta el az országot, míg kísérei számára a kolozsvári rendőrprefektúra rendes utlevelet adott. Hogyan mehetett ki az országból Boila diplomáciai utlevéllel, veti fel a kérdést a bucuresti-i lap, egyenesen a külügyminiszterhez adressálva, egyben pedig kérdést intéz Iorga miniszterelnökhöz is, mint a közoktatásügyi tárca vezetőjéhez, hogy miként kíván eljárni az eltávozott kolozsvári professzorával szemben...?

Boila Romulus dr. külföldi útja mindenestre sokféle kommentárra ad alkalmat az ország politikai köreiből.

— **Taranu vezérfelügyelő ellen Aradon nem volt vizsgálat.** A pénzügyminisztérium az elmúlt hét folyamán Aradra küldte Parligras vezérfelügyelőt, hogy az Aradon folyó feketeszesz-ügy vizsgálatánál a vizsgálóbírószág által megállapított bizonyítékokat beszerezze a minisztérium részére. A vezérfelügyelő aradi látogatásával kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, mint hogyha a minisztérium vizsgálatot rendelt volna el az ügyben nyomozást folytató Taranu Victor vezérfelügyelő ellen. Ezzel kapcsolatban illetékes helyen kijelentették, hogy Parligras vezérfelügyelő — minden egyéb októl eltökélte — már csak azért sem folytathatott volna vizsgálatot Taranu vezérfelügyelő ellen, mivel egyforma rangosztályban vannak és a tisztviselőkre érvényes szolgálati szabályzat előírja, hogy vizsgálatot csakis magasabb rangú tisztviselő folytathat le valamelyik megvádolt tisztviselőtársára ellen. Különben is Parligras vezérfelügyelő 24 órát sem tartózkodott Aradon, már pedig egy vizsgálat lefolytatásánál különböző iratok áttanulmányozása, esetleg tanúk kihallgatása is szükségessé válik, amelynek lefolytatására ilyenformán a vezérfelügyelőnek fizikailag sem volt ideje.

FIGYELEM! ALIZ-szalón

a v. Batinyány-uccs 20. sz. alatt a leg-
ujabb női és gyermek modelleket, női és gyermek
szabókat rendkívül olcsón készíti.
Ugyancsak tanulmányok felvételei.

— **Katalin-bál Pécskán.** Kitünően sikerült Katalin-bál rendezett vasárnap este 8 órai kezdettel a rovinei és pecicai iparos ifjuság a Polgári Kör összes termében. A minden tekintetben jól sikerült mulatságon igen szépszámú táncolni vágyó közönség jelent meg, akik a nagyszerű cigányzene kísérete mellett a késő reggeli órákig maradtak együtt és ropták fáradhatatlanul a táncokat. A bál tiszta jövedelme a szegény gyermekek felruházására fordították. A sikerért a rendezőseget illeti meg minden elismerés.

— **Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és gyakori felelemérzetben szenved, ha hasgörs, mellnyomás vagy szívfájás kínozza, akkor igyék reggel éhgyomorra 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértóulást. Az emésztőszervek gyógyításának több orvosnára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyek a tápcsatorna tartalmának önméregzéséből származnak, a Ferenc József viz kitünően beválk. — A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **Dolly Rozsi elvált férjétől.** New-Yorkból jelentik: Dolly Rozsi, a világhírű táncosnő elvált férjétől, Martin Lewistől. A táncosnő nemrégiben azzal a tervvel foglalkozott, hogy testvérével együtt kabarét nyit Párisban és emiatt elhagyta a viszony közte és férje között. A válást a bíróság a férfi hűtlensége címén mondta ki.

„BUTORKÖZPONT”

műasztalosok bizományi irodája.

ARAD,
Bul. Regina Maria 22.

Itt termelő-áron vásárolhat!

— **A sikkasztással vádolt utazót nem vették fel a kórházba.** Lapunk vasárnapi számában részletesen beszámoltunk arról, hogy a Weisz & Co. aradi posztókereskedő-cég feljelentést tett utazója ellen 300 ezer lej elsikkasztása miatt. Az utazót, aki azzal védekezett, hogy az inkasszált összeget a vonatban elrabolták tőle, a rendőrség kihallgatása után őrizetbe vette. A letartóztatott utazó ma kijelentette, hogy súlyosan beteg és ezért kérte a kórházba való felvételét. Egy rendőr kíséretében meg is jelent a kórházban, ahol azonban a vizsgálat után megállapították, hogy nincs komolyabb baja és ezért visszakísérték a rendőrségre. Az ügyben folyik a vizsgálat.

Ujlag érkeztek angol tenisz

Pyjamák
RUTTKAY & BOTYE céghez

— **Eljegyzés.** Szabolcsi Gizi (Arad) és Kovács Dezső (Targul-Mures) jegyesek.

— **Engel Mór kaució-ügye az aradi törvényszék előtt.** Az aradi hatóságokhoz az utóbbi időben több feljelentés érkezett Engel Mór aradi ügynök ellen, akinek legutóbbi trükkje az volt, hogy egy meg nem jelenő közgazdasági évkönyvhöz akvizitőröket keresett, azzal, hogy azok látogassák a hirdetőket és előfizetőket, s egyben inkasszálik az esedékes összegeket. Ennek biztosítására az alkalmazottaktól előlegeket vett fel, amelyekből különböző címeken levonásokat eszközölt és csak ezután fizette vissza a kauciókat. Lipták Péter aradi lakost 4000 lej kaució mellett alkalmazta, majd amikor a szolgálatból Lipták kilépett, 1000 lejt vont le tőle különböző kiadások céljaira. Lipták szintén bünvádi följelentést tett Engel Mór ellen, akit közben letartóztattak és aki a mai időtárgyaláson azzal védekezett, hogy Liptáknak különböző kiadásait fedezte, amelyeknek megtérítéseképp vonta le a kaucióból a neki járó 1000 lejt. Mivel mindkét fél tanukat jelentett be, Engel Mórnak ez az ügye utabbi tárgyalási határidőre lett elhalasztva.

— **P. Paál Aranka tánciskolájában** (Krispin-terem) december hó 1-én új táncoklon kezdődik.

Miért van még ma is napi pár ezer beteg Galspachban?



Mert az

ULTRA VOLT világ-hírű **ZEILEIS** rendszerű fénybesugárzó berendezés **ORVOSOK** kezében bámulatos eredményeket produkál. **Ára Pengő 4000.—**

Kizárólag kapható:

Érdy László vezérképviselőtőnök, Budapest VIII., Népszínház-u. 53. I., 5

Táncos teadélután az Iparos Otthonban

Fényesen sikerült táncos teadélután tartott a „Banater Frauenverein“ aradi csoportja vasárnap 5 órai kezdettel az Iparos Otthon helyiségében. A termet szorongásig megtöltötte a nagyszámu közönség. A büfében szorgoskodó uriaszonyok és urilányok alig győzték az izlésesen szervírozott szendvicseket és a cukrászat remekait felszolgálni. Az Iparos Otthon zenekara szolgáltatta a divatos sláger-zemészámokat a jó hangulat emelésére. A teadélutánon külföldi vendégek is résztvettek: dr. Wenning Berlinből, dr. Pecz és Schaffer bankigazgató Budapestről és Gilberger mérnök és felesége Hammowerből. Ott láttuk még együtt az aradi jótékony egyletek elnöknőit és Eschner dr.-néit, aki a Banater Frauenverein főelnöknője és Temesvárról jött át a teadélutánra.

A rendezőség névsorát az alábbiakban állították össze: Mosoiu Ida elnöknő, Francke Kathe, Stamp Fini, Krepil Lujza, Hunyár Magda, Winkler Matild, Faber Gerda, Schiffmann Wally, Erdélyiné, Eisele Rózi, Janker Péterné, Wild Róza, Sziebenliszt-Resch Josephine, Hillerné, Haulené, Hathatos segítséget képezett a vezetőség részére az egyesület ifjúsági csoportja. Theil Anny elnöknővel az élén: Sziebenliszt-Resch Nandy és Gusztó. Eck Anna és Lisa, Lorencz Lizzi, Liszka Paula, Hunyár Anny, Haász Erzi és Márta, Hess Barbara, Krepisz Helena, Folgert Barbara, Mayer Dora, Angela és Mary, Hillyer Baba és Elza, Nickels Wetty és még mások, valamennyien elismerést érdemelnek az est sikeréért.

— Az aradi Szent Erzsébet nap befejező ünnepe. A Szent Erzsébet halálának 700-ik évfordulója alkalmából tartott ünnepek befejező része vasárnap folyt le az aradi Minorita-templomban. Reggel 7 órakor csendes mise volt, melynek keretében Harsányi F. Vince plébániai írodavezető értékes gondolatokban gazdag, modern felépítésű szentbeszédet tartott. Dél előtt háromnegyed 10 órakor ünnepi misét celebrált dr. Pazsitny Bonaventura minoritarendfőnök fényes papi segédlettel. A nagymise keretében dr. Wild Endre, kulturházi igazgató mondott nagykonceptiójú beszédet. Este 6 órakor Novák R. hittanár tartott prédikációt, melyben árpádházi Szent Erzsébet és a Minorita-rend kapcsolatáról beszélt. Az ünnepek kiemelkedő pontja az esti loretói litánia és a befejező Te Deum volt, melyet dr. Lakatos Ottó minorita házfőnök celebrált teljes papi asszisztenciával. Az ünnepeket áldás kiosztása zárta le.

— Leépítés a városnál. Aradváros vezetősége — amint megírtuk —, jóváhagyás végett felterjesztette a temesvári revíziós-bizottsághoz Aradváros új szabályrendeletét. Az új szabályrendelet életbelépésével a város kulturális ügyeit egyetlen egy hivatalban összpontosítják, amelyből kifolyólag több tisztviselő leépítésére kerül sor. Értesüléseink szerint ez ügyben az interimár-bizottság fog dönteni.

Akció az éhező gyermekek megmentésére Jövő héten szétosztják a gyermekeket a jelentkezők között

Tömeges jelentkezések — Vasárnap az összes felekezetek templomában az akcióhoz való csatlakozásra szólították fel a hívőket

A téli hideg beálltával egyre követelőbb aktualitást nyert az aradi éhező gyermekek elállítására indított akció, amely a legjobb uton halad a gyors megvalósulás felé. *Vásárhelyi* Janka vezetésével összefogtak az összes aradi jótékony nőegyletek, hogy megvalósítsák az *Aradi Közlöny* szerkesztősége által felvetett tervet, miszerint minden nap rendszeresen egy kis meleg ebédhez juttathatnak sok száz éhező gyermeket. Már az akció megindulása előtt nagy érdeklődés nyilvánult meg Arad társalmában a terv iránt és ez az érdeklődés napról napra növekszik.

Vásárhelyi Janka csendes otthonában nagy forgalom van néhány nap óta. Egymásnak adják a kilincset az egyesületek agilis elnöknői, akik egész nap szaladgálnak, hadsereget toboroznak Arad jószívű és tehetősebb családjai körében, akik felveszik majd a küzdelmet az éhség és nyomor egyre hatalmasabb réme ellen.

Az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalában is egyre gyűlnek a kis cedulák, azoknak a címéi, akik bejelentették, hogy hajlandók egy-két gyermeket ebédrel ellátni a zord tél egész tartama alatt. Ma már megjelentek az első gyermekek is. Bátorralanul, riadt tekintettel állították be a kiadóhivatalunkba és halkán kérdezték meg, hogy mikor kaphatnak már ebédet.

Vásárhelyi Janka most már a gyermekek elhelyezésére gondol. A következőket mondta terveiről munkatársunk előtt:

— Ha ilyen tempóban fokozódik továbbra is a jelentkezés, akkor már a jövő héten a gyermekek elhelyezésére sor kerülhet. Tekintve,

Ritkaság

— *Papa, az újságban az áll, hogy ő egy igazi fináncsenti volt. Mi ez tulajdonképpen?*

— *Ez egy olyan ritka ember volt, ímam, aki gyorsabban keresett pénzt, mint azt a családja elkölthette volna.*

— *Melyik rovarnak kell a legkevesebb táplálék?*

Móriczka: A molynak, tanító bácsi, mert az lyukakat rág.

— *Apuka, én tudok valamit, amit te nem tudsz!*

— *Na mit, Dóme fiam?*

— *Nőni...*

— **Segélyt kér az aradi állami orvosi laboratórium.** Dr. Nica, az aradi állami orvosi laboratórium igazgató-főorvosa ma levelet intézett dr. Ursu János interimár-bizottsági vezetőhöz. A főorvos munkasegélyt kér Aradvárosától azokra az átépítési munkálatokra, amelyeket az Elit-mozi üres traktusában elhelyezett új egészségügyi intézmény megfelelő átépítése tett szükségessé. A dr. Nica által kért segély értéke a 15.000 lejt haladja meg.

— **Templomszentelés Tótváradon.** Vasárnap nagy ünnepség keretében szentelték fel a tótváradai gör. keleti templomot, amelyet teljes renoválás után tegnap adtak át hivatásának. A felszentelést dr. Comsa aradi ortodox püspök celebrálta nagy papi segédlettel.

— **„A Marmorosch-bank váltópere az aradi törvényszéken”** című cikkünk kiegészítéseként a további információink alapján tudomást szereztünk arról, hogy Grozda Cornel tulajdonképpen nem a kérdéses váltóösszegnek eredeti adója, hanem a váltót egy harmadik egyénnek szivességből írta alá. A törvényszéki ítélet bár végrehajtható, mégis felülvizsgálattal a temesvári táblához megfelelőbezhető azzal az indokolással, hogy téves volt a bélyegtörvény interpretálása. Egyébként Grozda Cornel erkölcsi presztízst és hitelképességét az említett cikk nem kívánta kisebbiteni,

hogy a szükség egyre követelőbb, reméljük, hogy december első napjaiban már tető alatt lesz az akció és a gyermekek minden nap megkapják meleg ebédjüket. Az egyesületek elnöknői ma és holnap hívják össze választmányi ülésüket, amelyen megbeszélik a terv gyakorlati kivitelének módját.

Vasárnap egyébként az összes felekezetek templomában kihírdették, hogy minden jóérzésű embernek csatlakoznia kell ehhez a gyermekmentő mozgalomhoz. A minoriták templomában mind a három istentisztelet prédikációjába belefoglalták az akció tervét és ezenfelül a templom előcsarnokában felállított hirdetőtáblára is kiírták, hogy azok, akik hajlandók csatlakozni az akcióhoz, jelentkezzenek a sekrestyében. A templomi kihirdetéseknek is megvolt a hatásuk, vasárnap és hétfőn számos jelentkező akadt, akik a plébániákon diktálták be neveiket és lakcímüket.

Az éhező gyermekek ebédeltetésére indított akció tehát a legszebb reményekre jogosít.

A város házán működő munkanélküli segélyakció központi vezetőségéhez a mai napon F. S.-né Ursényi Lajosné számára gyermekféléhőneműket adományozott. Ugyanerre a célra A. J.-né szintén gyermekféléhőneműket küldött. Az *Aradi Közlöny* által felvetett ruhaajuttatási akció eddigi menetét Radu Cornél dr. interimár-bizottsági elnök december hó első napján nagyobb apparátussal indítja meg, amelyben a város négy teherautója a hét egy-egy meghatározott napján uccánként fogja összegyűjteni Aradváros társadalmától az önkéntes ruhafelajuttatásokat.

— **Dr. Somogyi Gyula és dr. Radó János** előadásaiban gyönyörködtek vasárnap este a szabadegyetem hallgatói. Dr. Somogyi Gyula ny. felsőkereskedelmi iskolai igazgató a két Kisfaludy életét, műveit és költészetét ismertette igen élvezetes előadásban. Dr. Radó János orvos „Általános bevezetés az Anatómiába” címen kezdte meg előadásorozatát s ez alkalommal az anatómiai ismeretek szükségességét, az anatómia történetét és felosztási szempontjait adta elő. A szépszámu hallgatóság halásan tapsolt a két kiváló előadónak. Itt említjük meg, hogy szerdán, folyó hó 25-én este 9 órakor Lászlóné Prohászka Elvira, a Közművelődési Szakosztály alelnöknője folytatja a már megkezdett világtörténelmi előadásorozatot a „Régi görögök és rómaiak” címen, majd utána dr. Orfi Gyula ügyvéd jogi előadásorozatát kezd meg „Közhasznú jogi fejtegetésekből”. A szabadegyetemi előadások hallgatóinak száma állandóan emelkedik. Az előadások mindenkor teljesen díjtalanok és ruhátár sem kötelező.

— **Tolvaj iparostanuló.** Az állomási rendőrség rajtakapta B. A. Mehedinti községbeli 19 éves volt ipariskolai tanulót, amint a II. osztályú váróteremben egy bőröndöt el akart lopni. Előállították és megindították ellene az eljárást.

— **Az Aradi Filharmonia Egyesület** december hó 10-én este rendezte a Kulturpalotában nagyszabásu zenekari hangversenyt. K. Weil Magda hegedűművész közreműködésével, Jean Bobescu, a clujai Operaház igazgatójának vezénylete alatt. Jegyek Sándor Ferenc könyvkereskedésében jegyezhetők elő.

— **H. Sziklay Gizi Str. Cercetasilor (S/t. Pál-uccai)** tánciskolájában december 2-án új kezdő táncokolon nyílik.

— **Aki a Pageol csodálatos vizelet tisztító és fertőtlenítő hatását megfigyelte, megérti, hogy miért lett ez a készítmény már eddig 15 nagy díjjal kitüntetve.** A Pageol feloldja a húgsavak beteg szöveteiben előállott dugulásokat, megerősíti azok teljesítő képességét és így közvetve megsemmisít leg hat a mikrobák seregére is, tehát nemcsak a Gonococcusokra, hanem mindazokra a más bacillusokra is, melyek velük kapcsolatosak és amelyek a betegséget komplikálhatják.

Mocsányi-Lakos megérkeztek, ma este kezdik sorozatos vendégjátékukat a Dacia étteremben

SPORT KÖZLÖNY

Befejeződött az országos ping-pong-verseny

Aradon Nagy érdeklődés mellett folytak le Aradváros asztali-tennisz-bajnoki mérkőzései — A férfiegycst Ponta, a csapatversenyt a Hakoah, míg a női egyest Bánhidyné nyerte

Vasárnap reggel fél 9 órakor vette kezdetét az aradi kerületi szövetség által rendezett „Aradváros bajnokságáért” folyó asztali teniszverseny a Ghiba Birta-leányiskola tornatermében. A versenyen hatalmas mezőny vett részt és csupán a nagyváradi versenyzők távolmaradása keltett feltűnést. A versenyzők meglepő jó játékot produkáltak és hatalmas fejlődésről tettek tanúságot. A küzdelmek igen szép és élvezetes sportot nyújtottak és merjük állítani, hogy jelenleg az aradi játékosok az összes számokat fölényesen megnyerték. A nap legszebb összecsapása kétségtelenül a férfi-egyes döntője volt, amely Ponta és Stern II. között dőlt el. Ponta hatalmas ellánnal küzdött és gyönyörű támadó játékstíusa erősen kidomorodott. A vereség ellenére is ki kell emelnünk Stern II.-öt, aki helyenkint olyat produkált kupirozó játékával, hogy egyenesen felülmúlta önmagát. Megállapíthatjuk, hogy kezdi visszanyerni régi nagy formáját. Vereségét enyhíteni igyekszik az a körülmény, hogy közvetlenül a döntő előtt egy igen erős mérkőzést játszott. Ponta viszont pihentem vette fel ellen a küzdelmet. Meg kell említeni egy női játékosról, dr. Hegedűsnéről (Borosjenő), aki a régi rutinizott Bánhidynének a döntőben igen nagy munkát adott. A kezdők között egy igen nagy tehetség tűnt fel, egy lugosi fiú, Izsáky személyében, aki mint az LTV versenyzője vett részt. Nagyszerűen támad és védekezik

egyaránt, róla sokat fogunk még hallani. A csapatversenyt a Hakoah nyerte meg, itt a legjobbban Szántó szerepelt, aki a döntő küzdelmekben elsőrangot nyújtott, így többek között Pontát, Albertet, a temesvári Ungárt, Szednicseket és Volkmannt legyőzve, csapatának az első helyet biztosította. A verseny részletes eredményeit alább közöljük:

Férfi egyes I. oszt.: Ponta (ATE), 2. Stern II. (Hakoah), 3. Szednicsek (Kadima) és Volkmann (RMSE.) Női egyes: 1. Bánhidyné, 2. dr. Hegedűsné, 3. Piso Baba és Csukainé. Férfipáros: 1. Albert—Ponta (ATE), 2. Stern II.—Szántó (Hakoah), 3. Deme-Szednicsek (RMSE) és Ungár—Freund (Kadima). Vegyes páros: 1. Bánhidyné—Albert, 2. Kele M.—Stern II., 3. Iványi M.—Hoffmann és Hencs—Stern I. Férfi egyes I. oszt.: nyeretlenek részére: 1. Szántó (Hakoah), 2. Deme (RMSE), 3. Izsáki (LTVE) és Volkmann (RMSE.) Férfi egyes II. osztály: 1. Izsáki (LTVE), 2. Szenkovits (KKSE), 3. Polák II. (MP) és Halmos (Kadima.) Haladók versenye: 1. Izsáki (LTVE), 2. Papp II. (IMN), 3. Szerényi (Hajós) és Pollák II. (MP.) Kezdők: 1. Izsáki (LTVE), 2. Rohret (RMSE), 3. Halmos (Kadima) és Luttvák (Hakoah). Csapatverseny: 1. Hakoah (Szántó, Stern I., Stern II.) 2. RMSE (Deme, Szednicsek és Volkmann), 3. ATE (Ponta, Albert, Hoffmann.) 4. Kadima (Ungár, Freund és Halpern.) 5. Hajós (Bársony, Szerényi, Friedmann.)

Az AKE ping-pong-versenye

Eremkiosztás és tánc követte a versenyt.

Vasárnap este fejezték be az AKE által rendezett ping-pongversenyt, amelynek végleges eredményét itt közöljük:

Férfi egyes: 1. Szerényi Ferenc (Hajós), 2. Bársony István (Hajós), 3. Grosz József (Hellas) és dr. Weininger István (AKE.) Férfi páros: 1. Bársony—Szerényi (Hajós), 2. Bánhidyné—Grosz (Hellas), 3. Schwartz—Aszlán (AKE) és Kormos—dr. Weininger (AKE). Vegyes páros: 1. Bánhidyné—Grosz (Hellas), 2. Csukayné—lovag Zelensky, 3. Kele—dr. Weininger (AKE) és Obetkoné—Bánhidyné (Hellas). Női egyes: 1. Csukayné (Hellas), 2. Piso Baba (Hellas), 3. Bánhidyné (Hellas) és Kele (AKE). Női páros: 1. Csukayné—Bánhidyné (Hellas), 2. Nádasi Bözsi—Piso Baba (Hellas). A verseny befejezése után éremkiosztás volt a Hellas klubhelyiségében, amelyet tánc követett, mely a késő órákig tartott.

Csak nehéz küzdelem után győztek a favoritok az első oszt. bajnokságban

Meglepetésmentes volt a vasárnapi forduló az első osztályu bajnokságban Aradon. A Gloria nehezen győzte le az Unireát, az AMTE aránylag könnyen, az Olimpia simán, míg az AAC csak küzdelem után győzte le a nem mindig veszélyes Tricolorot. A vasárnapi fordulóról beszámolunk a következő:

Gloria—Unirea 3:0 (0:0.) Az első félidőben jól tartotta magát az Unirea, de szünet után — bár nehezen —, de meg kellett adnia magát a rutinizottabb Gloriának. Igna szerzi meg a vezetést 11-ből, amit Triu két gólja követ. Bíró: Polaretzki.

AAC—Tricolor 3:1 (3:1.) Az AAC nagyobb taktikai tudását a Tricolor durvaságokkal ellensúlyozta. Erélyes játék keretében gyűrte maga alá az AAC ellenfelét. Gólok sorrendje: Pfeiffer, Pomacsok, Török (11-ből) és Mondok. Muntean bíró a sorozatos durvaságokat megtorlatlanul hagyta.

AMTE—ATE 5:1 (3:0.) Jó játékkal sikerült nagy arányban legyőznie a munkáscsapatnak a tornászegyetest Miklósi, Ökrös, Walter, Takács 11-ből és szintén Ökrös rugták a gólokat. Bíró: dr. Crasnic.

Olimpia—Transilvania 5:1 (2:1.) Simán érte el győzelmét a mikalakai csapat a szívósen védekező és lelkesen játszó Transilvania ellen. Burdán bíró kifogástalanul működött. A hatodik forduló után a bajnokság sorrendje a következő: 1. Gloria 10 pont, 2. Olimpia 10 pont (2 veszített pont), 3. AMTE 8 pont (négy veszített pont), 4. AAC 8 pont (4 veszített pont), 5. ATE 5 pont (5 veszített pont), 6. Transilvania 3 pont (9 veszített pont), 7. Tricolor 2 pont (10 veszített pont), 8. Unirea nyert pontok nélkül.

Másodosztályu bajnokság

Banatul—Egyetértés 4:2 (2:2.) A Kisszentmiklóson lejátszott mérkőzésen a határozottabb Banatul került ki megérdemelten győztesként, ellenére annak, hogy az Egyetértés mindvégig egyenlő ellenfélnek bizonyult. A mossóczi telepi együttes csatársora erősen meg érezte Bulik center hiányát. Gólszerzők: Visoiu 3. Harnisch illetve Merkli és Ciupuliga. Bíró Ciorogariu.

Titanus—RAC 6:0 (3:0.) Az Ujaradon lebonyolított mérkőzésen a szerencsésebb Titanus túlzott gólarányu győzelmet aratott a balszerencsével küzdő pécskai csapat ellen. Bíró Krebsz. Góloztak: Magold 2, Morschl, Dragan, Nemes és Katona (öngól). A pécskai csapat is elért egy szabályos gólt, de a bíró azt nem adta meg.

Juventus—Vulturul 4:1 (1:1.) Az első félidőben egyenlő ellenfelek küzdöttek. Szünet után a Juventus kevés megszakítással állandó fölénybe kerül, amelyet csatársorának okos játékával ki is használ. Béke (3), Feller, illetve Tiretean nevéhez fűződik a gólszerzés dicsősége. Bíró Darázs.

Soimi—Vointa 0:0. A kitűnő helyezését Soimi megérdemelten szerzett pontot a volt első osztályu Vointától, mert nagy lelkesedéssel kívül teljes tudását is beleadta a küzdelembe a jóképességű Soimi. Bíró Mágori.

AVMSE—Victoria 1:0 (0:0.) A vendégipari munkások csapatának egyenlő ellenfele volt a feljavult Victoria és ennek tudható be az, hogy csak szerencsével tudott minimális arányu győzelmet kiharcolni az AVMSE. A győzelmet jelentő gólt Barthelemi lőtte. Bíró Schneider.

O Első oszt. ifj. bajnokság. AMTE—ATE 1:0 (0:0.) Bíró Vulpe, gólvő Szinder II. — Olimpia—Transilvania 5:0 (3:0). Bíró Macean. Tricolor—AAC 4:3 (3:1.)

O Szövetségi díjmérkőzések. AMTE—ATE (1:0) (0:0.) Bíró Sommer. Gólvő Szikula. — Gloria—Unirea 7:0 (4:0.) Bíró Kárlík, gólvők Blaskovits 5, Tusz és Braun. — Transilvania—Hakoah 5:3 (3:0.) Bíró Crista. — AAC—Banatul-mérkőzés az AAC lemondása miatt elmaradt és így a két pont a Banatul javára lett írva.

O Vidéki eredmények. Temesvár: Banatul—TAC 2:1 (1:1.) A II. félidő 20. percében a közönség magatartása miatt a mérkőzést a bíró lefújta. Bíró Welter. TMTE—Rapid 2:1 (2:1.) A munkáscsapat csak nehéz küzdelem után győzte le ellenfelét. Bíró Ritter. Kinizsi—Kadima 5:0 (1:0.) A lendületesen játszó Kinizsi legyőzte a 45 percig jól védekező ellenfelét. Váradon a vezető csapatok csak tréning-mérkőzést bonyolítottak le, mert a központ felfüggesztette játékjogukat.

O A román válogatott össze van állítva a román—görög mérkőzésre. A nagy izgalommal pertraktált román válogatott összeállítása ismét a szokott keretből történt s abban, mondhatni, semmi változás nincs. Nem mehet Athénbe Vogl sem, aki nem tud szabadságot kapni. Az összeállítás ezek szerint a következő: Czinczer, Siera, Albu, Robe, Steinbach, Chirouir II. Glanzmann, Kovács, Sepi, Bodola, Kocsis. Tartalék: Szatmári. A csapatot az ismert vezetőiség: Luchide, Radu Istrati és Radulescu kísérik.

Külföldi eredmények

A Ferencváros győzelmével végződött a budapesti derbi

Ferencváros—Ujpest 1:0 (1:0.)

Közel huszezer főnyi közönség előtt zajlott le a bajnokság derby-mérkőzése, amely a Ferencváros nehezen megszerzett, de megérdemelt győzelmét hozta. A két féldő változó fölény mellett zajlott le. Az első félidőben a Ferencváros támadott lényegesen többet, holott a 32-ik percében Turay súlyosan megsérült és így a csapat csak tíz emberrel játszott. Helycsere után az Ujpest került frontba és kemény ostrom alá vette a zöld-fehérek kapuját, de a Ferencváros védelme a várakozáson felül kitűnő játékot produkált és a gólszerzési akciókai sikeresen verte vissza.

A mérkőzés egyetlen gólja az első félidő 15-ik percében esett. Takács II. labdájával Tánzer lefutott, jó beadására Toldi pontosan érkezett és a kiszaladó kapus mellett hálóba fejelte a labdát.

A győztes csapatnak meglepetésszerűen a védelem volt a legjobb része, különösen Takács I. A halisor kijátszotta rendes formáját, a csatársorban Tánzer, Takács II. és Toldi voltak a legjobbak. Az Ujpest védelmében Huber és Dudás, halisorában Borsányi, csatárai közül Kvasz és Ströck nyújtották a legjobbat.

Hungária—Sabaria 1:0 (0:0.) A Hungáriának egyenlő ellenfele volt a Sabaria. A győztes gólt a második félidő utolsó percében Barátki lőtte.

Budai—Vass 4:1 (1:1.) A Vasas többet támadott, míg a budaiak észszerűbben játszottak. Sztancsik (2) és Polgár (2), illetve Kiss voltak eredményesek.

III. kerület—Bocskaj 3:2 (2:2.) Meglepetésre a II. kerület legyőzte ellenfelét. Eldöntetlen eredmény lett volna igazságos. Zilahi (2) és Magyar, illetve Markos és Budai nevéhez fűződik a gólok.

Somogy—Attila 3:0 (1:0.) Minden részben jobb volt a Somogy csapata. Jakube, Bán (öngól) és Csizi góloztak.

Három betörés Aradon

Készpénzt, ékszert és ruhaneműt vittek el a betörők.

A közelgő tél egyre magasabba csapja és egyre jobban kiszélesíti az Arad fölötti bűnhullámot. Az elmúlt vasárnap éjszakáján három betörést követtek el a városban. *Andraesek* Mária Str. Episcopul Ciorogariu 13. sz. alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik álkulccsal behatoltak lakásába és onnan 18 pengőt és két aranyórát vittek el.

A másik betörést *Várfalvi* Antal Str. Virginia Hotaran 19. szám alatti lakásán követték el, ahová szintén álkulccsal hatoltak be a betörők és négy rend ruhát, két nadrágot és még több más ruhaneműt vittek el. *Brill* Ilona Str. Baritiu 13. szám alatti lakását ugyancsak az elmúlt éjjel látogatták meg a betörők és a lakásból 1000 lej készpénzt, egy aranyórát és még más értéktárgyakat vittek el.

Kidőlt siremlékek az aradi alsó-temetőben

A temetőből eltávolítják a régi siremlékeket.

Az alsó-temetőben a város összeszedette a temető régi, kidőlt siremlékeit, amelyeket egy csomóba gyűjtöttek össze. A különféle régi siremlékek nem válnak javára a temető rendjének és ezért a város felszólítja az érdekelt családokat, hogy intézkedjenek a siremlékek, fejfák és sírköresztek elszállításáról. A régi siremlékeken a következő nevek szerepelnek:

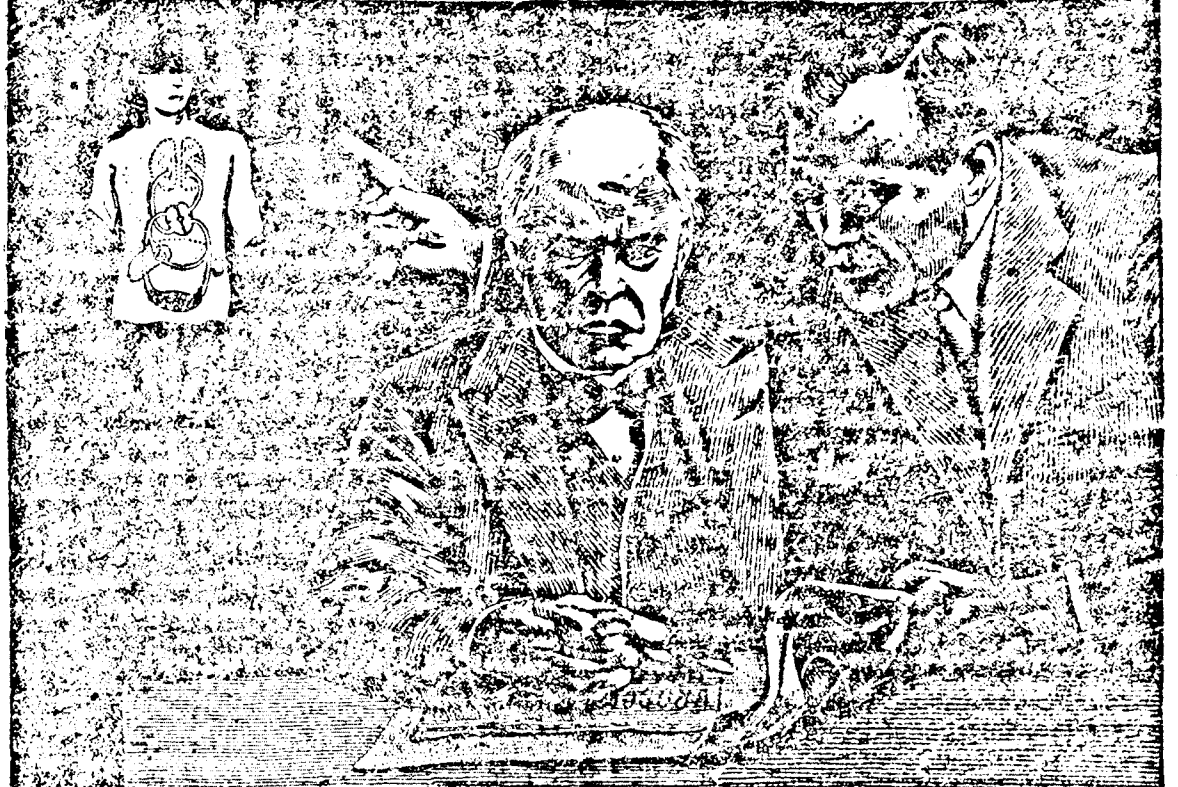
Náray Imre márványemléke 1822. Náray Imréné márványemléke 1889. Müllek Ferenc márványemléke 1865. Vertán Mihályné márványemléke 1872. Wurmhögler Gyula márványemléke 1890. Wurmhögler Károly és Károlyné 1885—1899. Takács Károly márványemléke 1901. Erdei József cemetemléke 1886. Losonczy Lajos márványemléke 1882. Kornai Frigyes márványemléke 1885. Dodányi Etelka márványemléke 1892. Bodányi József 1883. Duzseg Árpád vaskereszt 1893. Takács Gyula márványemléke 1895. Majláth Gyula márványemléke 1883. Stolz Mária 1885. özv. Szabados Istvánné 1880—1886. Veszely András 1884. Szalóczky Lajos 1878. Sztoalka Lipót 1882. Makk Károly 1882 és Püspöki Károly 1882. A város vezetősége felkéri azokat az aradi családokat, akik a fenti siremlékek egykori tulajdonosaival rokonságban vannak, hogy még a hét folvamán, de legkésőbb nyolc napon belül jelentsek be a siremlékekre vonatkozó szándékukat a város gazdasági hivatalában. A visszamaradó siremlékeket a város a munkanélküliek javára fogja értékesíteni.

Bonyodalmak egy aradi rab vizsgálati fogsága körül

A tévedésből meghosszabbított büntetés.

Érdekes ügyben interveniált ma az aradi ügyészségnél *Botioc* Elek dr. aradi ügyvéd. A törvényszék *Memete* Illés kisjenői lakost jogerősen 12 hónapi elzárásra ítélte, az ítéletbe azonban négy hónapot mint vizsgálati fogságot beszámítottak. Közben azonban amnesztia-rendelet jelent meg, amelynek alapján a jogerősen elítélt rabok büntetésének felét elengedték. Junius folyamán Károly király újabb amnesztia-rendeletet adott ki, amellyel a büntetéseknél felét szintén elengedte. *Memete* Illésnél alkalmazták mind a két amnesztia-rendeletet, azonban tévedésből nem számították be a vizsgálati fogság idejét büntetésébe. Midőn büntetése lejárt, *Memete* kérelmezte szabadlábra helyezését, azonban legnagyobb megdöbbenésre azt a választ kapta, hogy büntetését még nem töltötte teljesen ki. Nyomban érintkezést keresett ügyvédjével, dr. *Botioc* Elekkel, akinek közbenjárására a főügyész elrendelte *Memete* Illés azonnali szabadlábra helyezését, aki ma már el is hagyta az aradi ügyészség fogházát.

Ne várja be az érlelmeszesedés rombolásait. Gondoskodnia kell arról hogy vére tisztán és élénken keringjen



Az orvosok azt mondják, hogy a 40 éves kortól kezdve szükségessé válik a vérnek a hűgysavtól való megtisztítása, mert a hűgysav felgyülemlik az emberi szervezetben a különböző szervek lassabbá vált működése által. A hűgysav megrövidíti életünket, mert előmozdítja az érlelmeszesedést, ezt az előfutárját a

véredények okozta bántalmának, mint amilyen a guttaítés, mellszűkülés, bémulás, vesegyulladás, uraemia. A hűgysav okozza a kőszvényt is, melynek leggyakoribb jelei az izületi és izomcsúsz, vesekő, idegbaj, epe- és vesekő. Használjunk tehát URODONAL-t, mely elsőrendű hűgysavoldó és amelyet a világ legki-

válóbb orvosai ajánlanak, mert hűgysavoldó hatása által gyökerében támadja a bajt és megment bennünket azoktól a veszélyektől, amelyek érettebb és öreg korunkban fenyegetnek. Urodonal megtisztítja és élénken keringő állapotban tartja vérünket, ami szervezetünk kifogástalan működéséhez mulhetatlannul szükség.

URODONAL

megelőzi az érlelmeszesedést,
mert feloldja a hűgysavat

DROGUERIA STANDARD, 2 Strada Zorba, BUCURESTI

Letartóztatták Gaál Gábort, Az ismert író Dévára szállították — A letartóztatás oka — A román sajtó tévedésnek minősíti a letartóztatást

Kolozsvárról jelentik: A Déván leleplezett Kommunista szervezkedéssel kapcsolatosan rendkívül érdekes és feltűnésteltető letartóztatás történt, amely Erdély intellektuális köreiből élénk visszhangot keltett. A dévai ügyészség megkeresésére ugyanis Kolozsváron őrizetbe vették, majd pedig Dévára szállították Gaál Gábor ismert író, a „Korunk” című társadalomtudományi folyóirat szerkesztőjét. Humyadmegyében néhány nap előtt a hatóságok több kommunistát letartóztattak, akik között egy *Moskovitz* nevű egyén is volt, akinek lakásán a házkutatás alkalmával megtalálták Gaál Gábornak egy levelét, amelyben megköszöni a lapjára küldött előfizetést és egyben közli, hogy a beígért cikk kézírata nem érkezett meg hozzá. E levél alapján házkutatást rendeltek el

Gaál Gábor lakásán és ott kiterjedt levelezést foglaltak le Bécs, Berlin és Budapest intellektuális köreiből, amelyekkel Gaál összeköttetésben állott, mivel külföldi írók állandóan kildöttek lapjába cikkeket.

A letartóztatással kapcsolatban a román sajtó sajnálattal értesült az eseményekről és a Curentul megállapítja, hogy a „Korunk” társadalomtudományi folyóirat volt, amelyben tudományos felkészültséggel vitatták meg azokat a társadalmi problémákat, amelyek ma az európai érdeklődés homlokterében állanak. Megállapítja a Curentul azt is, hogy Gaál Gábor nem volt kommunista és annak a nézetének ad kifejezést, hogy Gaál Gábor valószínűleg tévedés áldozata lett, amelyet a dévai törvényszék minden bizonnyal azzal fog helyrehozni, hogy szabadlábra helyezi a magyar író.

Váratlan nehézségek késleltetik

a belügyminisztérium jóváhagyását Aradváros és tisztviselői
Csak Argetoianu személyes jóváhagyása által közöttei megegyezésében
juthatnak az aradvárosi tisztviselők a Titulescu-féle lakbérpótlékukhoz — Mi történt a belügyminisztériumban? — Radu
Cornel dr. interimárbizottsági elnök Bucurestiben maradt

Ha 25-éig nem dönt a belügyminiszter, újra feléled a tisztviselőper

Aradváros vezetője, minden hiradás ellenére, hétfőn délben nem érkezett vissza Aradra Bucurestiből. Radu Cornel dr. hirtelen programváltozását olyan események idézték elő, amelyek az aradi tisztviselő-perben létesített perenkívüli egyezséggel állanak összefüggésben és amelyek úgy alakultak, hogy a legfelsőbb közigazgatási tanács kedvező véleményezésének ellenére se hozhassa meg vissza Aradra Radu dr. a belügyminisztérium végleges és feltétlenül szükséges jóváhagyását a tisztviselőknek felalánlott tizenhárommillió lej kiizetésére.

Illetékes helyeken nyert értesülésünk szerint a Bucurestiben váratlanul kialakult események a következőképpen fejlődtek ki. Szombaton délelőtt Aradváros képviselői megjelentek a belügyminisztériumban, hogy a közigazgatási tanács kedvező véleményezését a miniszter elé terjesszék jóváhagyás végett. Az illetékes minisztériumi osztályvezető Nicolau távollétében, hivatali helyettese láttaozta a városi tisztviselőkre nézve oly fontos okmányt, amely a helyettes Caloianu alónök aláírásával ellátva került Paul Goma államtitkár elé. Paul Goma, miután az iratot tüzetesen áttanulmányozta, kijelentette, hogy nincs módjában az okmányt aláírni, egyfelől azért, mert hiányzik róla a Nicolau szignája, másfelől pedig azért, mivel egy tizenhárommillió letről van benne szó, holott ő csak az 5 millióig terjedő összegek ügyében diszponálhat a miniszter helyett.

Aradváros és a tisztviselők képviselői az érvelések minden eszközét felhasználták annak érdekében, hogy meggyőzzék a vonakodó Gomat, de intervenciójuk eredménytelen maradt. Erre Ramnicul Munteanu államtitkárhoz fordultak, hasonló eredménnyel. Szombat délelőtti izgalmas eseményei között mindinkább az a nézet alakult ki az aradvárosi kiküldöttek között, hogy a legcélravezetőbb az lesz, ha alkalmat keresnek Argetoianu belügyminiszterrel való személyes találkozásra. A helyzetnek ilyen kialakulása miatt az egyik aradi megbízott még aznap elhagyta Bucurestit, míg Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök — zsebében a legfelsőbb közigazgatási tanács

Karácsonykor nyílik meg Arad új mozija

Holnap kezdik meg az építési munkálatokat.

A Fehér Kereszt-szállóban tervezett új aradi magánmozi ügye rohamléptekkel halad előre a megvalósulás útján. Bár még az építési tervek ott fekszenek a város technikai ügyosztályán, a tárgyalások a meginduló építkezési munkákra már előrehaladott stádiumba jutottak. Értesülésünk szerint holnap máris hozzáfognak az alapozási munkálatokhoz. Az új aradi magánmozi a „Corso-Mozi“ címét fogja viselni s nevét nagy, modern, elektromos transzparens hirdeti majd a Fehér Kereszt homlokzatán.

Ezzel szemben a Select városi mozi a Bohus-palota kupolája felé szereltet hasonló fényes transzparens. A Corso-mozi vállalatának vezetői, Kornis Márton és Kornis Árpád mint háztulajdonosok, Gárdos Frigyes, Virgil Manescu és Petru Manescu, Rebreanu Liviuval, a bucaresti-i Román Irók és Intellektueller egyesületének elnökével az élükön, a legmodernebb berendezéssel és technikai felszereléssel kívánják tökéletessé tenni Arad legújabb moziját, amelynek megnyitását a karácsonyi ünnepekre tervezik.

kedvező döntésével — Bucurestiben maradt, hogy Argetoianu belügyminiszterrel személyesen lépjen érintkezésbe.

Sem a vasárnapi, sem pedig a hétfői nap folyamán semmiféle újabb értesítés nem érkezett az aradi városházára, ahol közel háromszáz tisztviselő várja a belügyminiszteri kedvező döntés megszületését. Valamennyien, — ha csak kisebb összegekkel is — anyagilag vannak érdekelve a nagy per végleges eldőlésében és minden fillér a redukciónk és újabb áldozati adók idején mindnyájuk számára fontos. Ezenfelül a váratlan és okatlan bonyodalom még azzal is fenyegeti Aradváros tisztviselő-karát, hogy a Titulescu-féle lakbérpótlék után fizetett nyugdíj-járulékokat, amelyet különben 1930. január elseje óta fizetnek, nemcsak, hogy elveszítik, hanem a lecsökkentett fizetéssel a nyugdíj-fizetésük összege is jelentékeny kisebbedést szenved.

Vasárnap délután dr. Nedelcu Miklós városi főügyész és Petrutiu Áron aradi ügyvéd, a tisztviselők jogi képviselője, Bucurestibe utaztak, hogy megtehessék a szükséges intézkedéseket a belügyminisztérium döntése után, akár kedvezőtlen, akár kedvező volna is az. Petrutiu Áron teljesen felkészült arra az eshetőségre is, hogy a belügyminiszter döntése folyó hó 25-éig is elhúzódhatik: erre a napra azonban a Curtea de Casatie már plenáris tanács elé terjeszti a tisztviselői próbapert. Ha ez az eset bekövetkezik, akkor a legfelsőbb jogi fórum fog döntést produkálni Aradváros és a tisztviselői közötti tizenhárommillió perben, amely a költségekkel együtt tizenhatmillióra rug.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház műsora. Kedden este fél 9-kor: Cs. Sz. K. (Csalódott Szerelmesek Klubja, Nagyon olcsó mozihelyárrakkal. Sorozatszám: 41. Szerdán este: A toroczkói menyasszony. Ujdonság, először. Neményi Lili, Forgács Sándor, Selmezi Mihály főléptével. Sorozatszám: 42. Bérlét 10 számú A. — Csütörtökön este: A toroczkói menyasszony. Ujdonság, másodszer. Sorozatszám: 43. — Pénteken este: A toroczkói menyasszony. Ujdonság, harmadszer. Sorozatszám: 44. Szombaton délután 4 órakor: Dörmögő Demeter. Gyermekeperett. Ujdonság először. Nagyon olcsó mozihelyárrakkal. Sorozatszám 45. — Szombaton este: A hamburgi menyasszony. Operettrepreiz. Lengyel Irén és Neményi Lili együttes vendégjátéka. Rendes helyárrak. Sorozatszám 46. Bérlét 11 A. — Vasárnap délután 3 órakor: Nótás kapitány. Nagyon olcsó mozihelyárrakkal. Sorozatszám: 47. Vasárnap délután fél 6 órakor: A toroczkói menyasszony. Ujdonság, negyedszer. Sorozatszám 48. Vasárnap este: Tul a Dunán, Baranyában. Operettujdonság, először. Lengyel Irén főléptével. Bérlét 12. számú A. Sorozatszám: 49.

* Cs. Sz. K. mozihelyárrakkal. Az elmúlt héten nagy sikert aratott Csalódott Szerelmesek Klubja című operettujdonságot tüzte műsorra mára a színház igazgatósága nagyon olcsó mozihelyárrakkal. Mint már jeleztük, ilyen módon óhajtja az igazgatóság lehetővé tenni, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett szűles néprétegek látogathassák Thália hajlékát.

* Lengyel Irén Aradon. A régi primadonnakézdenc, az aradiak dédelgetett Lengyel Irénje szombaton este ismét Aradon játszik.

* Az „Új Idők“ mai számát színházi cikk és a népszerű rovatok gazdagítják. Kiadóhivatala: Budapest, VI. Andrassy-ut 16. bárkinék küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési díj egy negyed évre 260 lej.

PAGEOL a hathalós húgy-antiszeptikum



A Pageol készítményt hosszú ideje alkalmazzák. Az orvosok eredménnyel írják elő sok vese bajnál, húgyhólyag fájdalmaknál, ugyszintén a húgycsövek megbetegedéseinél.

Egyetlen más készítménynek nincsen olyan gyors és tökéletes hatása.

Emellett a Pageol-nak még az az előnye is meg van, hogy egyáltalán nem befolyásolja az emésztő csatornákat. Még a legérzékenyebb gyomor is nagyon könnyen, minden megerőltetés nélkül elviseli. A Pageol fölényét a következő eredmények bizonyítják: a vizelet tisztább, a vizelet maga többé nem fájdalmas és szükséglete ritkábbá válik.

Rendkívül figyelemre méltó pharmacologiai tanulmányaiban Fluuri professzor megállapítja, hogy a Pageol megújítja az általa érintett testszöveteket és a gonokokkusokat legmélyebb rejtekeiben és megsemmisíti.

Chatelain-művek, 2 rue de Valenciennes, Paris.

* A toroczkói menyasszony: Neményi Lilivel, Forgács Sándorral és Selmezi Mihállyal, Szerdán este nagy premier lesz az aradi színházban. Ez alkalommal kerül színre Indig Ottó kolozsvári írónak „A toroczkói menyasszony“ című színdarabja, amely Budapesten óriási sikert aratott. A ragyogóan fölépített, drámai feszültséggel telt színdarab vezetését Neményi Lili játssza, aki legutóbbi vendégszereplése során egy csapással meghódította az aradi közönséget. Forgács Sándor Herskovits zsidó szerepében elsőrangú munkát produkál. Ugyancsak ezen az előadáson mutatkozik be az aradi közönségnek Selmezi Mihály, aki Comsa jegyzőt játssza. Bárány Andris szerepében Barsi Ödön lép föl, aki már az „Ékszerrelés“ban mutatkozott be az aradi közönségnek és előkelő játékkal kedvenc színésze lett a publikumnak. Mindenki siessen megváltani jegyét a színház pénztáránál, aki az utóbbi évtized legmelegebb premierjén részt óhajt venni.

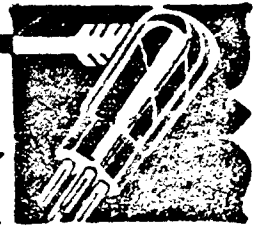
* A budapesti színházak műsora. Vigszínház. Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap este: Kültelki muzsika. Kedd, péntek, vasárnap délután: Pusztai szél. — Magyar Színház. Kedd, szerda, péntek, szombat, vasárnap este: A becsületes megtaláló. Csütörtök, vasárnap délután: Zöld bárány. Vasárnap délelőtt: Hamupipőke. — Király Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Hamupipőke. — Király Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A „Fehér ló“. — Városi Színház. Kedd: Hoffmann meséi (Guglielmetti Anna Mária vendégfelléptével). Szerda: Aida (B. hérlét). Csütörtök: Bohémélet és hangverseny (Guglielmetti Anna Mária vendégfelléptével). Péntek: Asszonyháború. Szombat: Csókprofesszor (először). Szombat délután: A tolonc. Este: Csókprofesszor. — Belvárosi Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A toroczkói menyasszony. — Fővárosi Operettszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Maya. — Új Színház. Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap este: Ezen üzlet megszűnik. Kedd, péntek: A kör négyzögesítése. Leánykérés. Vasárnap délután: Gyermekeelőadás. — Andrassy-utí Színház. Egész héten minden este: Gaál Franciska, G. Kertész Ella, Góthi Ráday. A hálás kis nő. stb. — Terézkerületi Színház. Egész héten minden este: Titkos Ilona, Rajna Alice, Gárdonyi, Boross, Herczeg. A lilomtipró, stb. — Bethlen-téri Színház. Egész héten minden este: Kabaréműsor. — Royal Oréum. Egész héten minden este novemberi műsor. — Steinhardt Színház. Egész héten minden este: Novemberi műsor.



HASZNALJON
RADIÓJÁHOZ
KIZARÓLAG

VALVO

LAMPÁT
AMELY TÖKÉLETES
VISSZAADÁST BIZTOSÍT



Romániai vezérképviselő: B. SEIDMANN, Bucuresti, Bulevardul Maria No. 30.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A külföldi bankok tiltakoznak a mezőgazdasági adósságok konvertálása ellen

Feltűnést keltő akadályok a törvényjavaslat megvalósítása előtt — Ionescu-Sisesti Párisba utazott — A konvertálási terv súlyos hibái — Megmarad-e az exportprémium? 30.000 vagon helyett eddig 42.000 vagon gabonáért fizettek export-prémiumot

Bucurestiből jelentik: A mezőgazdasági adósságok konvertálásával kapcsolatban rendkívül érdekes és nem lehetetlen, hogy a törvényjavaslat sorsára vonatkozólag döntő fordulat állott be. A lej stabilizációját biztosító külföldi bankok ugyanis *torradalmi lépésnek minősítik a paraszadósságok tervezett konvertálását*. A külföldi bankok szerint a konvertálás, úgy ahogy azt a tervezet előírja, a pénzpiac teljes dezorganizálását jelentené és a hitelezőket a legelémlyebb joguktól fosztaná meg.

Ez a váratlan fordulat a kormányt arra készítette, hogy haladéktalanul Párisba küldje Ionescu-Sisesti földművelésügyi minisztert, hogy a tervet illetékes körök előtt kimagyarázza. Jellemző a helyzet feszültségére, hogy Auboin, a francia Nemzeti Banknak a Banca Nationala mellett működő megfigyelője, aki Párisban tartózkodott, tegnap váratlanul visszatért Bucurestibe. A franciáknak az a nézete, hogy a konvertálás által immobilizálva a magánbankok jórészenek és ezzel a Banca Nationalának váltótárcája is, ami súlyos kihatással lenne a román Nemzeti Bank és ezzel a lej jövőjére is.

A bucuresti-i sajtó élénken kommentálja a javaslat egyes paragrafusait. Különösen sok kommentárta ad alkalmat a javaslat harmadik paragrafusa, amely szerint azoknak a mezőgazdákknak az adósságai, akik öt hektáros, vagy azon aluli birtokkal rendelkeznek, jog szerint konvertálандók, vagyis ezeknek az adósságoknak a konvertálása kötelező, még pedig 30 évi időtartamra, négy százalékos kamattal. A hitelezők, legyen akár betáblázva is követelésük, nem kérhetik az adóástól, csak az az évre esedékes részletet. De itt nemcsak elvi jelentőségű kérdésekről van szó. Ez a *harmadik paragrafus a bankok egész tömegének tönkremenetelét idézheti elő*, főleg azoknak a kisbankoknak, amelyek jórészt mezőgazdasági hitelekkel foglalkoztak. Ha a javaslatot jelenlegi formájában megszavazzák, úgy az azzal a veszéllyel fenyeget, hogy tönkremennek a népbankok, a szövetkezetek, ame-

lyek csak mezőgazdasági hitelügyletekkel foglalkoztak és amelyekben a mezőgazdák módosabb része tekintélyes érdekeltséget vállalt. Így tehát a következmény az lenne, hogy ezek a mezőgazdák is tönkre mennének.

Ionescu-Sisesti miniszter váratlan elutazását az ellenzéki pártok különböző hírek terjesztésére használták fel. Az opposzió újabb szemrehányásokat tesz a miniszternek a felelőtlenül túlméretezett gabonaexportprémiumok veszedelme miatt. Azt vetik a szemére, hogy az eredeti terv szerint a 30 ezer vagonra kontemplálta azt az exportkontingenst, amelynek az exportöröknek kiviteli prémiummal teszi lehetővé, hogy külföldre búzát szállítsanak.

A mai napig a külföldre szállított búzameennyiség, amelynek árába az exportör a prémiumot belekalkulálta, a 72 ezer vaggont is meghaladja. Tehát majd két és félszerese annak a mennyiségnek, amelyre Sisesti miniszter a szukcesszive befolyó kenyérbélyegket fedezetül szánta. Eddig 42 ezer vagon búza után fizettek prémiumot s ennek kapcsán azt a kérdést vetik föl a kormány ellenfelei, hogy a már kifizetett 12 ezer vagon többletprémiumot miből folyósította a miniszterium? Valószínűleg más tárcák büdzséjéből kapta kölcsön, írják az ellenzékiek, anélkül csakhamar jelentkezni fog a vissza nem fizethető kölcsön hiánya. Ezeknek az eseményeknek tudják be Sisesti miniszter minapi felhívását, amelyben figyelmezteti az exportöröket, hogy haladéktalanul redukálják ezután a külföldi exportra kerülő búzameennyiségeket.

Nyugtalan a hangulat az exportörök között, akik nagyobb termineladásokat eszközöltek a prémium belekalkulálásával. Arról beszélnek, miszerint nincs kizárva, hogy Sisesti miniszter egyszerre csak megszünteti a tervezett kontingenst máris messze meghaladó exportprémiumot. Ez azonban természetesen a már lekötött termineladásokra érvényes nem bírhat, mert ez végzetes helyzetbe sodorná a gabonaexportort.

= Hohenlohe herceg az Astra-gyár igazgatósági tagja. Az Astra Első Román Vagon- és Gépgyár Rt. Bucuresti legutóbb tartott igazgatósági ülésén az igazgatóságba kooptálták G. Hohenlohe-Langenburg herceget. A vállalat igazgatója, Henry de Malval állásától megvált.

= Kényszeregyezséget kért a bucuresti-i privilegizált zálogház. Bucurestiből jelentik: A főváros pénzügyi köreit egy érdekes kényszeregyezségi kérelem foglalkoztatja. A kényszeregyezséget a Banca Carpati égisze alatt 1906-ban megalakult privilegizált zálogház kérte. A zálogház privilégiumának értelmében más pénztintezést a regátban nem köthetett zálogüzleteket, csak a Carpati Bank zálogháza, valamint annak fiókjai. A kényszeregyezségi kérvényben a zálogház száz százalékos kvótában egyenlítene ki. A zálogház aktívája 94 millió 312 ezer lej, míg passzívája mindössze 52 millió 127 ezer lej tesz ki.

= Árlejtés az aradi városházán. December 3-án délelőtt 11 órakor a város gazdasági hivatalában árlejtést tartanak a gáji mozi büfiéjére. — December 8-án a régi temető mellett, a Calea Aurel Vlaicu végén fekvő 2486 négyszögöl telek három évi bérletére tartanak árlejtést. A telken jelenleg Aufrecht M. falrakata van. — December 11-én új árlejtést tartanak a város számára leszállítandó 112 vagon kőhasítékra. Mindhárom árlejtés pályázói az árlejtések értékének 5 százalékát kötelesek állampapírokban letétbe helyezni.

= A Fábán és Társa csődtömeg bejelentési határideje. Az aradi törvényszék csődbírósága — mint az Aradi Közlöny jelentette — Fábán és Társa aradi varrógépkereskedők kérésére a cég ellen elrendelte a csődöt és tömeggondnoknak Berger Ernő dr. aradi ügyvédet nevezte ki. A felszámolási határidőt a csődbíróság január 11-ben, míg a követelések bejelentésének határidejét január 27-ben állapította meg.

Az Ungár-cég elleni adóárverés elhalasztásának kulisszatitkai

„Komoly vevők hiányában” új terminust tűztek ki az árverésre.

Az aradi pénzügyigazgatóság adóhivatala — mint arról az Aradi Közlöny beszámolt — árverést tűzött ki Ungár József és fia hordógyári berendezésére. A kitűzött árverést azonban az adóhivatal nem tartotta meg, ehelyett az aradi Iparkamara részéről felhívás jelent meg, amelyben a cég hitelezőit értesíti újabb árverés megtartásáról. Ennek az elhalasztásnak igen érdekes háttere van. Az adóhivatal által kitűzött árverés napon megjelent néhány árverelő a cég irodájában, akikről azonban a jelenlevő adóhivatali főnök megállapította, hogy hivatásszerűen foglalkoznak árverésre kerülő áruk és értékek összevásárlásával. Rendszerint azt az ellátást követik, hogy egyéb ajánlat hiányában a lehetőséghez képest lenyomják az árakat, úgy, hogy potom pénzben jutnak az eladásra kerülő cikkekhez, amelyeket azután — mint az adóhivatal megállapította — megfelelő haszonnal ismét eladják legtöbb esetben annak, akinek előzőleg a tulajdonát képezte. Mivel ezáltal nemcsak az állam, hanem az érdekelte hitelezők is súlyos károsodást szenvednek, az Ungár cég elleni árverést az adóhivatali főnök elhalasztotta „komoly vevők hiányában”, s egyben értesítette az Iparkamarát, hogy ezt hozzák az érdekelte hitelezők tudomására. Ezzel kapcsolatban az adóhivatalok vezetői elhatározták, hogy minden egyes gyamus esetben — az árverésen részt vevő kamarai delegátussal egyetértőleg — az árverést elhalasztják és az új terminust a sajtó útján hozzák az érdekeltek tudomására.

Zsebórák, karórák, ébresztőórák, ékezetek jeggyűzők legolcsóbban órák, ékszerésznél, Arad, Lutheránus templommal szemben. A CONSUM R.-T. bevásárlási helye. Óra, ékszerjavítások előrenagu kivitelben.

A Marmorosch-bank aradi betéteseinek gyűlése

Beszámolás az eddigi tárgyalásokról.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a fizetőképessé váló Marmorosch, Blank & Co. aradi betéteseinek vezetői vasárnapra gyűlést hívtak egybe, amelyen beszámolni szándékoztak a betétesek előtt a bank jelenlegi helyzetéről. A nagygyűlés iránt, amelyet a Kereskedelmi iskola egyik termében tartottak meg, igen gyér érdeklődés nyilvánult meg.

A gyűlésen a betétesek egyik megbízottja, Ardelean Ilés tanár bejelentette, hogy levelet kapott a betétesek bucuresti-i bizottságától, a bizottság eddigi munkájára vonatkozólag. A levél arról számol be, hogy a megegyezés a legjobb úton halad előre. A bizottság tárgyalásokat folytat a Nemzeti Bank vezetésével, a kormánnyal és a Marmorosch, Blank & Co. vezetőivel és a helyzetet ismertető levél szerint — bár megállapodás még nem jött létre — minden remény meg van arra, hogy a betétesek követelései százszázalékos kiegyenlítést nyernek.

Tekintettel az egybegyűltek kis számára, a gyűlés úgy határozott, hogy legközelebb új összejövetelt tartanak és ekkor megválasztják, hogy a december 21-én Bucurestiben tartandó hitelezői értekezleten kik legyenek az aradi betétesek képviselői. Az aláírások gyűjtése Vajda László dr. ügyvédi irodájában történik.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

